

Мавлид шариф (таржима)

05:00 / 14.03.2017 32860

Бисмиллаҳир Роҳманир Роҳим

Ўзининг сўнги Расулини оламларга раҳмат қилиб юборган Аллоҳ талога ҳамду санолар бўлсин!

Инсониятнинг саййиди, фаҳри коинот, Расулимиз Муҳаммад соллаллоҳу алайҳи васалламга ва у зотнинг покиза оилаларига ҳамда фидокор асҳобларига дурудду саловатлар бўлсин!

Рабиулаввал ойида, хусусан ушбу ойнинг ўн иккинчи кунида мавлид маросимлари ўтказиш ва бу маросимларда мавлид асарларидан ва сўз усталарининг наъту мадҳларидан ўқиб, суюкли Расулмиз Муҳаммад соллаллоҳу алайҳи васалламнинг таваллуд ойларини тантали равишда ўтказиш мусулмон оламида тақрибан минг йилдан бери давом этиб келаётган анъаналардан бири ҳисобланади. Ислом оламининг ажралмас қисми бўлган жонажон Ватанимизда ҳам бу анъана ўзига хос услубда ўтказиб келинган. Бизда энг кўп тарқалган мавлид асари Жаъфар Барзанжий раҳматуллоҳи алайҳининг «Иқдул-жавҳар фи мавлиди ан-Набий ал-Азҳар» (Порлоқ юзли Набийнинг мавлидлари хусусидаги гавҳар маржон») номли асаридир. Бу китоб бизда шунчалик кенг тарқалганки, халқ ўртасида мавлид дейилса, фақат шу асар тушуниладиган бўлиб қолган.

Ёшлигимизда ушбу асарнинг бир қисмини ёдлаган эдик. Турли мавлид маросимларида уларни ўқиб юрар эдик. Кейинроқ уларнинг мазмунини ўрганишга ҳам қизқиш ортиб борди. Бу асарнинг бир қатор шарҳлари борлигини кўриб, уларни ўқигач, халқ орасида кенг тарқалган ушбу қасиданинг маъноларини кўпчиликка улашиш истаги туғилди. Чунки кўплаб йиғинларда анинг айрим бандлари ўқиб, тингланганда, уларда нима дейилаётганини на ўқувчилар, ва на тингловчилар тушунмаётганини кузатиб юрилар эди. Бу эса мавлид тушунчасига тамоман зид ҳолат эди.

Аллоҳнинг инояти билан бу йил Рабиулаввал ойида ушбу мавлид китобини қўлдан келганча таржима қилиш насиб бўлди. Ушбу камтарона уринишни Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламнинг таваллуд ойларига бир тўхфа бўлишини умид қилиб, кейинроқ, Аллоҳ насиб қилса, керагича кенгроқ

шарҳлаб, сиз азизларга тақдим қилишни ният қилган ҳолда, ҳозирча бор таржимани эътиборингизга ҳавола қилмоқчимиз. Фикр ва мулоҳазаларингизни кутиб қоламиз.

Ўрни келганда шуни таъкидлаш жоизки, ушбу таржимада асар деярли сўзма-сўз таржима қилинган бўлиб, фақат айрим ўринларда баъзи изоҳлар берилган, холос. Шу боис, асардаги айрим хабарларнинг далиллари ҳам, уларнинг қанчалик илмий асосга эгаллиги ҳам ёритилмаган. Аллоҳ насиб қилса, китобни шарҳлашда бу жиҳатга алоҳида эътибор берилади.

Ҳасанхон Яҳё Абдулмажид

كِرَابٌ وَّ مَلَسَ وَّ لَصَّ مَّهْلَلًا لَعُ كِرَابِيَّ وَّ مَلَسِيَّ وَّ يَلَصِيَّ نَمَلٌ دَعَسَ اَهُمِّيَعَنَ وَّ نَجَلًا
عَلِيَّ

Жаннат ва унинг неъматлари (Пайғамбар соллаллоҳу алайҳи васалламга) салоту салом, барака тилайдиган кишилар учун бахту саодатдир.

م-ي-ح-ر-ل-ن-م-ح-ر-ل-ه-ل-ل-م-س-ب

Меҳрибон ва раҳимли Аллоҳ номи билан бошлайман.

БИРИНЧИ АТР МУҚАДДИМА

هَالِوَا وَّ هَالَانَا مَ يَلَعَتَا كَرَبَلَا ضِيَفٌ اُرْدَتْسُمْ هِيَلَعَلَاتُ اَذَلَا مَسَابَ اَلْمَالُ اِيَدَتَبَا

Олий Зотнинг номи ила имлони бошлар эканман, У Зотдан бизга берган ва бизни эга қилган неъматлари устига яна файзу баракотларни мўл-кўл қилиб беришини сўрайман.

هَآيَاطْمَلِيْمَجْلَزِكُشَلَا نَمَآئِطْتُمْ هَآيَنَهَآ غَآسُ هَدِرَاوَم مَدْمَحَب يِّنَتَاو

Иккинчидан, чиройли шукр уловларига минганча, обгиридан олинган суви ютумли ва ҳазми енгил бўлган ҳамдларни айтаман.

Обгир – дарё ва анҳорлардан сув олишга мосланган махсус жой.

يَفِيْلَقْتَنْمُآلَاوَالْأَوْمَدَقَّتَلْبَابِ فَوْصَوْمَلَا رُونَلَا يَلَعُ مَلَسْأَوْ يِّلَصْأَوْ
هَآبَجَلَاوَمَيْرَكُ لَلَارْعُآلَا

Илгарилик ва биринчилик васфи ила сифтланган, улуғвор бўлган порлоқ манглайларда, пешоналарда кўчиб юрувчи Нурга (Муҳаммад соллаллоҳу алайҳи васалламга) саловату саломлар айтаман.

هَبَّاحْصَلَا مُغَيَّو هَيَّوَبَّ لَلَا هَرَهْآطَلَا هَزَتْغَلَا صُحَيَّ أَنَاوُضِرَّ يَلَاغَتَ هَلَلَا حَنْمَتَسْأَوْ
هَالَاوُ نَمَوَعَابَّتْأَلْأَوْ

Аллоҳ таолодан набавий, пок аҳли байтга хос бўлган ҳамда саҳобаю тобеинлар ва уларни дўст тутганларни ўз ичига оладиган розилигини тилайман.

طَطِيْحَ يَفِي هَآيَآوَعُآلَا نَمَآطْفَحَ وَ هَيَّيَلَجَلَا هَحْضَاوَلَا لُبُّسَلَا كُؤُلُسَلَا هَآيَآدَهَ هَيَّيَدَجْتَسْأَوْ
هَآطُخَ وَآطُخَلَا

У Зотдан яна очиқ-ойдин, равшан йўлларда юришга ҳидоят қилишини ҳамда хатокорлик ўринларида ва йўлларида адашиб юришдан сақлашини ёлвориб сўрайман.

فَيَّرِشَلَا بَسَّنَلَا نَمَآطَان هَيَّيَرْقَبَعَّ أَنَا سَحَا دُؤْرُبِّي وَبَّنَلَا دِلْوَ مَلَا هَآيَ صَقْ نَمَ رُشْنَاو
هَالْحَبُّ عُمَآسْمَلَا يِّلَحَتْ أَذْقَع

Мен ўша улуғ насабдан безакларини қулоқлар ўзига зийнат қилиб тақиб оладиган бир мунчоқ тизиб, набавий мавлид* қиссасидан гўзал ва ғаройиб бир чопон қилиб тарқатамоқчиман.

*«Мавлид» аслида туғилиш, туғилган вақт ва пайт деган маъноларни англатади. Бу сўз кўпинча Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламнинг туғилишларига ва уни нишонлашга нисбатан ишлатилиб, кейинроқ шу йиғинларда ўқиладиган Набий соллаллоҳу алайҳи васалламнинг сийратларига доир қисқача маълумотларни ўз ичига олган, маълум жанрдаги рисоалар учун ҳам қўлланиладиган бўлиб қолган. Бу ерда айнан шу маъно назарда тутилган.

هَلْ لِبَابِ الْوُقُوفِ وَالْوَحَالِ نَافِةٌ وَيَلِغَاتِ هَلْ لِبَابِ الْوَحْبِ نِيْعَتِ سَاوِ

Мен Аллоҳ таолонинг қудрат ва кучли қувватидан ёрдам талаб қиламан.
Зеро, Аллоҳдан ўзгада на қудрат, ва на қувват бор.

كِرَابٍ وَمَلَسَ وَوَلَّصَّ مَهْلَلًا مِيْلَسَاتٍ وَوَالَصَّ نَمِيْدَشٍ فَرَعَبَ مِيْرَكُلًا رَهَبَقٌ مَهْلَلًا رَطْعَ
هَيْلَعٍ

Аллоҳим! У зотнинг шарафли қабрларини саловату саломнинг муаттар
ҳидлари билан хушбўй қилгин. Аллоҳим! У зотга саловату салом ва
баракотингни ёғдиргин!

Изоҳ: Бу ибора дуо шаклидаги саловат бўлиб, ушбу мавлид китобида
мавзулар ўртасини ажратиш учун, бир пардадан бошқасига ўтишда
ажратувчи нақорат бўлиб хизмат қилади.

Бу нақорат «хушбўй қилгин» деган маънони англатувчи «аттир» калимаси
билан бошлангани учун, у билан ажратилган ҳар бир бўлак истеъмолда
«атр» деб номланиб қолган.

ИККИНЧИ АТР НАСАБИ ШАРИФ

ذُبَعْنُ بَابِ هَلْ لِبَابِ ذُبَعْنُ بَابِ مَلَسَ وَوَيْلَعُ هَلْ لِبَابِ لِيْلَصَّ دَمْحُمِ اَنْ دِيْسَ وَهُ لُوقَا فِ ذُبَعْنُ
{وَيْلَعُ هَلْ لِبَابِ لِيْلَصَّ دَمْحُمِ} اَنْ دِيْسَ وَهُ لُوقَا فِ ذُبَعْنُ

Сўнгра айтаман: У зот Абдуллоҳнинг ўғли саййидимиз Муҳаммад
соллаллоҳу алайҳи васалламдирлар. Абдуллоҳ эса Абдулмутталибнинг
ўғлидир. Унинг исми Шайбатул-ҳамддир. Унинг юксак хислатлари
мақталгандир.*

*Ушбу охирги жумла айрим нусхаларда тушиб қолган.

ءَاقَاتِ رِإْلَا يَمْتَنِي يَدْلَا {رِيْغَمْلَا هُمْسَاوْ فَا نَمِ ذُبَعْنُ بَابِ اَوْ رَمَعُ هُمْسَاوْ مَشَاهُ نَبَا
هَيْلَعُ}

У Ҳошимнинг ўғлидир. Унинг исми Амрдир. У Абдуманнофнинг ўғлидир. Унинг исми Муғирадир. У олийжаноблиги сабабли юксакликка етишиш нисбати берилган киши эди.*

*Ушбу охирги жумла айрим нусхаларда тушиб қолган.

نَا لِيَا لِيَا صَوَّلَ اَعَاضُ قَدَالَ بِي فِي صَا قَتَلِي صَقَبِي مَسَّ عَمَّ مَسَّ مَسَّ اَوْ صَقَدْنَا
هَامَحَامَحَفَمَزْتَحُمَلَا مَحَلَا لِيَا لِيَا اَعَا تَهَلَلَا اَدَاغَا

Муғира Қусайнинг ўғли. Унинг исми Мужаммиъдир. Аллоҳ уни ҳурматли қилиб қўйилган Ҳарамга қайтариб, дахлсизлигини ҳимоя қилгунича, у ердан узоқда жойлашган Қузоъа* юртида бўлгани учун «Қусай»* деб номланган.

*Қузоъа – Ямандаги шаҳарлардан бири.

*«Қусай» четдаги, узоқдаги деган маъноларни билдиради.

هُمَسَاوَرُوْفَنَبَا لِيَا اَعَا نَبَا لِيَا اَعَا نَبَا لِيَا اَعَا نَبَا لِيَا اَعَا نَبَا لِيَا اَعَا
رِي تَكَلَلَا هِي لَحَا نَجَامَكُ يِنَا نَكُ هَوَقَوَفَامَا وَ هِي شَرُوقُلَا نُوطُبَلَا بَسُنُتَا هِي لَاوَا شِي رُقَا
هَاضَتَا رَاوَا

Қусай Килобнинг ўғли. Унинг исми Ҳакимдир. У Мурранинг ўғли, у Каъбнинг ўғли, у Луайнинг ўғли, у Фолибнинг ўғли, у Фихрнинг ўғлидир. Фихрнинг исми Қурайшдир. Қурайш уруғлари унга нисбат берилади. Ундан юқориси, кўпчилик мойил бўлиб, рози бўлганидек, Кинонийлардир.

نَمُ لَوَا وَهُوَ سَايَلَا نَبَا لِيَا اَعَا نَبَا لِيَا اَعَا نَبَا لِيَا اَعَا نَبَا لِيَا اَعَا
مَلَسَا وَ هِي لَعَا لِيَا لِيَا لِيَا لِيَا لِيَا لِيَا لِيَا لِيَا لِيَا لِيَا لِيَا لِيَا
هَابَلَا وَ لِيَا لِيَا اَعَا تَهَلَلَا رَكَا ذَا

Фихр Моликнинг ўғли, у Назрнинг ўғли, у Кинонанинг ўғли, у Хузайманинг ўғли, у Мудриканинг ўғли, у Илёснинг ўғлидир. Илёс биринчи бўлиб Ҳарам майдонларига баданаларни* ҳайдаб бориб, қурбонлик қилган кишидир. Унинг пуштида Набий соллаллоҳу алайҳи васалламнинг Аллоҳ талони зикр қилиб, талбия* айтганлари эшитилган.

*Бадана – қурбонликка атаб семиртирилган туя ва қора мол.

*Талбия – ҳаж ва умрада «Лаббайкаллоҳумма лабайк. Лаббайка, ла шарика лака лабайк. Иннал-ҳамда ван-неъмата лака вал-мулк, ла шарик лак» иборасини айтиш.

هَبَّ السُّلْطَانُ بِرَأْفَةٍ تَمَّ طَنْ كَيْلِ سَادَةٍ وَ نَانَ دَعْنُ بَدَعْمَنْ بَارِزَنْ بَارِضْمَنْ بِا
هَبَّ أَوْ عَرَّاشِ الْهَنْعَ كَسْمَ الْمَالِ سَلَّاهِ لَيْعَ مِيهَارِبِ الْيَلِخِ الْيَلِ الْهَعْفَرِ وَ هَبَّ السُّلْطَانُ

Илѐс Музарнинг ўғли, у Низорнинг ўғли, у Маъаднинг ўғли, у Адноннинг ўғлидир. Мана шу гавҳарларини олийқадр, порлоқ суннат бармоқлари тизиб берган маржондир. Уни Иброҳим алайҳиссаломгача олиб чиқишдан Шориъ* ўзини тийди ва бундан бош тортди.

*Шориъ – шаръий қонунларни жорий қилувчи, юргазувчи дегани. Бу сўз фақатгина Аллоҳ таолога ва Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламга нисбатан ишлатилади. Бу ерда Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам назарда тутилган. Шу билан бирга, ушбу сўзни ишлатиш билан юқоридаги гаплар ваҳий асосида бўлганига ҳам ишора қилинган.

مَالِ السُّلْطَانِ لَيْعَ لِي عَامِ سَاحِي بَذَلِ الْيَلِ الْهَبَّ بَسَّ نَلَّ مَوْلُوعِ الْيَوَدَّ نَعْبَ رَالِ بُنَّانِ دَعْوِ
هَبَّ تَنْ مَوْ هَبَّ تَنْ

Насаб илмларига эга кишилар наздида, ҳеч шубҳасиз, Адноннинг нисбаси – мансублиги Исмоил Забиҳуллоҳ алайҳиссаломга етиб боради.

هَلَّ الْيَلِ لَصُّ مَرْكَأَلِ الْيَلِ سَلَّ وَالْفَيْكَ وَ هَبَّ رِدْلُ الْهَبَّ كَأَوْكَ تَقْلَيْتِ دَقَّعْ نَمَّ هَبَّ مَطْعَافِ
هَبَّ تَنْ مَوْلُ الْهَبَّ طَسَّ أَوْ مَلَّ سَوْ هَبَّ لَيْعَ

Порлоқ юлдузлардан тизилган бу мунчоқ нақадар буюк! Қандай қилиб шундоқ бўлмасинки, унинг қоқ ўртасида Саййиди жаҳон Расул акрам соллаллоҳу алайҳи васаллам бўлсалар?!

Шу ерга келганда муаллиф эҳтироси жўшиб, Шарафуддин Муҳаммад ибн Саъид ибн Ҳаммод Бусирийнинг (608-696х/1213-1295м) Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламнинг мадҳларида ёзган «Ҳамзия» қасидасидан у зот алайҳиссаломнинг насабларига доир байтлардан иккита байтни иқтибос келтиради.

أَزْوَاجِ الْهَبَّ مَوْجُنْ أَهَّ تَدَّلَقِ هَبَّ الْحَبَّ يَلْغُلُ الْبَسَّ حَتَّ بَسَّ نَ

Бу шундай насабки, унинг безакларини олийжаноблик, юлдузларини Жавзо буржи мунчоқ қилиб тақиб олган деб ўйлайсан.

هَبَّ مَوْجُنْ أَهَّ مَيْتَيْ لَيْعَ هَبَّ يَفَّ تَنْ رَاحَ فَوْ دَدُوسُ دَقَّعَ أَدَّبَ ح

Бу улуғворлик ва маҳобат мунчоғи нақдар гўзал-а! Сиз эса, Ё Расулуллоҳ, унинг ичидаги ҳимояланган беназир гавҳарсиз!

هُدًى رَاوِي قَارِعًا لَأَنْ يَزِلَّ دَرَوًا. ۞ لِيَهْلِكَ لِحَافِ سُنْمٍ يَلْعَا تُهُ لَلْأَهْرَةِ طَبِيبَ سَنَنْ مَوْبٍ مَرْكَأُو
هَؤُورُو يَنْهَلُ هِدْرُومَ يَفِ

Нақадар шарафли насабки, Аллоҳ таоло уни жоҳилиятнинг бузуқликларидан пок қилиб қўйибди?! Зайниддин Ироқий «Ал-Мавридул-ҳаний фи мавлидис-саний» номли китобида ўзининг бу борадаги бир хабарини келтириб, ривоят қилган.

Бу ерда имом Байҳақий Муҳаммад ибн Алийдан ривоят қилган қуйидаги ҳадис назарда тутилган:

Расулulloҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам дедилар: «Албатта Аллоҳ азда важалла мени никоҳдан дунёга келтирди, зинодан дунёга келтирмади».

وَمَسَّ إِلَّ أَنْ وَصَّ دَاخِمَ الْإِهَابَا ۞ دَمَّ حُمَلٌ مَّ أَرَكُهُ لَإِلَّ طَفَحَ

وَمَأُو هَيْبَ أَيْلٍ وَمَدَّ نَم ۞ رَاعُ مُمْبِصِي مَلَفَ حَافِ سَلَّ أَوْكَرَتَ

Аллоҳ Муҳаммад алайҳиссаломни икром қилароқ, у зотнинг номларини муҳофаза этиш учун буюк бобларини Ўз паноҳида асради. Улар Одамдан то у зотнинг ота-оанларигача – барчалари бузуқликка яқин ҳам келишмади.

Изоҳ: Бу икки байт Ҳофиз Ибн Носириддин Димашқийнинг (777-842х/1375х1438м) қасидасидан олинган.

دَبَعَنْ يَنْبَحَ يَفُ هُرْدَبَ رَدَبَ وَ. ۞ يَهْلِكُ لِمَوْرَغِ رِي رَاسَا ۞ يَفُ هُؤُوبُ لَأَنْ رُونُ يَرْسُ هَارَسَ
هَلَلُ دَبَعُ هَنْبَاوُ بَلَّ طُمُّ لَأ

Булар кўркам манглайларининг чизиқларида нубувват нури оққан даҳолардирлар. У зот алайҳиссаломнинг тўлин ойлари Абдулмутталиб ва унинг ўғли Абдуллоҳнинг пешонасида ярқираб зоҳир бўлди.

كِرَابَ وَ مَلَسَ وَ لَصَّ مُمْهَلَّ لِمَيْ لَسَتْ وَ ةَ لَصَّ نَمِّ يَدَشِ فَرَعَبَ مَيْرَكُ لَأْ هَرَبَقُ مُمْهَلَّ لَأ رَطَع
هَيْعَ ۞

Аллоҳим! У зотнинг шарафли қабрларини саловату саломнинг муаттар ҳидлари билан хушбўй қилгин. Аллоҳим! У зотга саловату салом ва баракотингни ёғдиргин!

УЧИНЧИ АТР
ҲОМИЛА ДАВРИ

هَوَتْ رُؤُوسَ بَاطِنٍ وَرُؤُوسَ جُوهٍ رَأَتْهُ لَمَّا دَارَ الْمَلَو
هَانَ عَمَّو

Аллоҳ таоло Ўзининг Муҳаммадий ҳақиқатини рўёбга чиқаришни, у зотни жисман ва руҳан сурату маънолари билан зоҳир қилишни ирода қилганда,

أَمْ أَنْوَكْتَ نَبِيَّ بِيْحُجْمِ الْجَبْرِ قَوْلِ الْأَصْحَ وَ هِي رَهْزَلَةٌ مَدَّصَ نَمِ وَرَقَمَ يَلِي لِقَانِ
هَافَطُصْمَل

уни Омина Зухриянинг садафидаги қароргоҳига кўчирди. Қарибу Мужиб Зот уни Ўзи сайлаб олган бандасига она бўлиш учун ажратиб олди.

بَبُؤْبُؤَلٍ بَبَصْلُكَ أَبَصَو هِي تَأْذِلُ وَرَأُونُ أَلْأَوْلَمَحَبِضَ رَأَلْأَوَاتِ وَأَمَّسَلْأَيَفِ يَدُونَو
هَافَصَمُيَسَن

Унинг Мустафо соллаллоҳу алайҳи васалламнинг зотий нурларига ҳомиладор бўлгани ҳақида осмонлардаю ерда жар солинди. У зотнинг сабосининг майин шаббодасига ҳар бир ошиқ талпиниб қолди.

يَنْدَأُورَامُثَلِ تَعْنِيَاو هِي سُدُنُ سَ الْلِحِ تَابَّنْ لَمِ أَوْبَدَجْ لُوطَ دَعَبُضَ رَأَلْأَتَيْ سُنْكَو
هَانَ جُيْنَ أَجْلُ رَجْشَلْأ

Узоқ давом этган қурғоқчиликдан сўнг Курраи Замин набототдан ипак ҳуллаларни* кийди. Мевалар ғарқ пишиб, дарахтлар терувчиларга меваларини яқин олиб келди.

*Ҳулла – бошқа халқларда бир хил матодан тикилган пиджак ва шимдан иборат кийимлар тўпламини «костюм» дейилгани каби арабларда ридо ва изордан (тепа ва паскти либосдан) иборат кийим «ҳулла» дейилади.

رَسَّالَاتِ حَو هِي بَعْرُ الْجَلِ نُسْ لَ الْلِحِ أَصْفِ بِشَيْ رُقْلِيَّ بَادِلُكَ هَلْ مَحَبَّ تَقَطَّنَو
هَافَأَلْأَوُؤُؤُؤَلْأَيَلَعُ مَأْنُصَ الْأَو

У зотнинг ҳомила бўлганларини ҳар бир жонвор қурайшликларга фасих араб тилида сўзлади ҳамда тахти равонлар ва бут-санамлар оғиз-бурунлари билан юзтубан йиқилдилар.

نَمُ مَلْأَوُعْ لَ تَسْتَحْأَو هِي رَحْبُ الْأَبْأَوَدَ وَبِرَاعِ مَلْأَوُ قِرَاشِ مَلْأَشُؤُؤُ وَ تَرَشَّابَتْوَ
هَافِيْحُ سَأُكْ رُؤُوسَلْأ

Машриқу мағрибдаги паррандаю даррандалар ва денгиз жонзотлари ҳам бир-бирларига хушхабар беришди. Бутун борлиқ шодликдан хуррамлик косасидан сипқорди.

وَرَبَّخَبَرَ جَلَّ وَابَّ رَلَّ تَبَّرَ وَوَاةَ اَهْ كَلَّ تَكُهُتْ نَاوَمِنْ مَزَلَّ اَلْطَّابُّ نَجَلَّ تَرَّشُّبُ وَهَاتِ هُنَّ سِحَّ اَلْحِ يَفَّ وَرِيَّ بَخَّرُ بَحُّ لُكَّ

Жинлар у зотнинг замоналари соя солаётганидан хушхабар беришди, коҳинларнинг ҳоли хароб бўлди ва роҳиблар* даҳшатга тушди. Ҳар бир билимдон аҳбор* у зот алайҳиссаломнинг хабарларини гапиришга тушди ва у зотнинг гўзалликларининг зеболигидан тентираб қолди.

*Роҳиб – насроний дининг олими, диний раҳбари.

*Аҳбор – яҳудийларнинг диний олими, раҳбари.

وَيَرْبُّ لِرِّيَّ حَوَّ نِي مَلَّ اَعْلَّ اِدِّيَّ سَبَّ تَلَّ مَحَّ دَقَّ كُنَّ اِنَّا اَلَّ لِي قَفَّ مَانَ مَلَّ اِي فُ هُمَّ اَتَّ يَتُّ اُو هَابُّ قُعُّ دَمُّ حُ تَسُّ هُنَّ اَلَّ اَدَّمَّ حُمَّ هِي تَغَّ ضَوَّ اِذَّ اِيَّ مَسَّ وَ

У зот алайҳиссаломнинг онасига тушида келиб: «Сен оламларнинг саййиди ва мақхулуқотларнинг энг яхшисига ҳомиладор бўлдинг. Уни туққанингда Муҳаммад деб номла, чунки унинг оқибати албатта мақталгусидир», дейилди.

Изоҳ: Муҳаммад мақтов, олқиш маъносидаги «ҳамд» сўзидан олинган бўлиб, мақталган, доим, тўхтовсиз мақталаверадиган, мақтовга лойиқ деган маъноларни билдиради.

كِرَابَّ وَ مَلَّ سَوَّ لَّ صُمَّ لَلَّ اِمِّي لَسَّ تَوَّ اَلَّ صَنْ مِّي دَشَّ فَرَّ عَبَّ مَيَّ رَكُّ لَّ اَهَّ رَبَّ قُمَّ لَلَّ اِرَّ طَّ عَّ هُ لَّ عَّ

Аллоҳим! У зотнинг шарафли қабрларини саловату саломнинг муаттар ҳидлари билан хушбўй қилгин. Аллоҳим! У зотга саловату салом ва баракотингни ёғдиргин!

ТЎРТИНЧИ АТР

ТАВАЛЛУД АРАФАСИДА

هَيْوَرْمَلَلِ الْوُقُولِ زُوْهُشَمَ يَلَعْنَ اَرْهَشَمَلَسَوِ هَيْوَلَعْلَلِ يَلَصَّوَلَمَحْنَمَّ مَتَّامَلَوِ
هَلَلَا دُبَعُ هُوْبَا رُوْنُمَلَا هَنْيَدَمَلَبَا يَفُوْت

Ривоят қилинган машҳур гапларга кўра, у зот соллаллоҳу алайҳи васалламнинг ҳомилаларига икки ой тўлганда оталари Абдуллоҳ Мадинаи Мунавварада вафот топди.

اَرْهَشَمَّهَيْفَثَكَمَوْ هَيْرَاَجْلَلَا فَاِطْلَلَا نَمَّيْدَعْ يَنْبَوْلَاوَحْ اَبَزَاتَجَلَا دَقَنْ اَكْو
هَلَاوَكَشَوُ هَمَّقُسَنْوُنَاغْيَا مَيَقَسْ

У киши Нажжор қабиласига тегишли Бану Адийлик тоғалари олдидан ўтиб, уларнинг ичида бир ой бемор бўлиб туриб қолди. Улар у кишининг беморликларига, касалларига қарашарди.

نَاوْ هَيْرَمَقْدِرُهُشَا اَعْسَتْجَلَلَا يَلَعْلَمَلَسَوِ هَيْوَلَعْلَلِ يَلَصَّوَلَمَحْنَمَّ مَتَّامَلَوِ
هَلَا دَصُّ هَنْعَلِيْلَجَنْيَنْ اَنْ اَمَزَلَل

Рожих сўзга кўра, у зот соллаллоҳу алайҳи васалламнинг ҳомилаларига қамарий тўққиз ой тўлиб, замонга ташналигининг ариши вақти келганда,

هَيْسُدُقْلَلَا هَرْيَضَحْلَلَا نَمَّ هَوْسَنْوَيْفُ مَيْرَمَ وُ هَيْسَا وِدَلْوَمَ هَلَيْلُ هَمُّ اَرْضَح

у зотнинг таваллуд кечалари оналарининг ҳузурига Ҳазиратул-Қудсдан* чиққан бир нечта аёллар ичида Осиё ва Марям алайҳимассаломлар ҳам ҳозир бўлишди.

* Ҳазиратул-қудсдан – жаннатнинг номларидан бири. Бу ибора луғатда «Муқаддас кўрикхона» деган маънони англатади.

هَانَسُ وُلَّ اَلْتَايَّ اَرْوُنَمَلَسَوِ هَيْوَلَعْلَلِ يَلَصَّوَلَمَحْنَمَّ مَتَّامَلَوِ اَدَحْ اُو

Уни тўлғоқ тутди ва Муҳаммад соллаллоҳу алайҳи васалламни жилваси ялтир-юлтир қилиб порлаган нур ҳолида дунёга келтирди.

Шу ўринда муаллиф раҳматуллоҳи алайҳи ўз одатига кўра, иккинчи бандда Бусурийнинг «Ҳамзия» қасидасидан иқтибос қилинган байтларнинг давомидан яна олти байтни келтиради.

هَاءَرْغُ هَلَيْلُ هَنْعَلْتَرْفَسَا ئِيْضُمَ كُنْمَسْمَلَلَاكْ اَيَّحَمَوْ

Қуёшдек порлоқ чехрангиз нақадар гўзал! Ўша ёрқин кеча у сабабли ёришиб кетган эди.

ءَاوَدْنَا وَهَمْوَيْبُ زُورْسِن - ۞يَدَلَلْنَاكَ يَدُّلَا دِلْ وَوَمَلَا ۞لَيْلِ

У, кундузи дин учун шоду хуррамлик бўлган таваллуд кечасидир.

ءَأَسَّنَّالْهَلَنْتَ مَلَامِرَاخْفَ نَم ۞بْهَوْتَنْبَا ۞عَضَوْبُ تَلَانَمَ وَي

У кунда Ваҳбнинг қизи Омина Муҳаммад алайҳиссаломни туғиш билан дунё аёллари етиша олмаган фахру ифтихорга, шон-шуҳратга етишди.

ءَأَزْدَعْلَا مَيَّرَمُ لُبَقُ تَلَمَح ۞مَلَصَفَأَبَا ۞مَوقُ تَتَاو

У ўз қавмига покдомон Марям кўтариб келгандан ҳам афзалроқ зотни олиб келди.

ءَأَبَّوْهُمُ ۞يَلْعَلْ أَبَوْر - ۞فُكُلَا ۞لَا طَا ۞يْفُ ۞نَمْنَا ۞كُ ۞لْ وَوَم

Бу таваллуд туфайли куфр толесида офату вабо пайдо бўлди.

ءَأَنَّالْحَقَّ وَيَفَطَّصُ ۞لَا دِلْ وَ ۞دَقُ ۞نَا ۞فَاتَاو ۞لَا ۞يْرَشُ ۞بُ تَلَاوَاتَو

Хотифларнинг «Мустафо туғилди!» деган хушхабарлари кетма-кет янграй кетди, роҳату фароғат қарор топди.

يَبُّوْطَفُ ۞يَوْرَ ۞وَوَذُ ۞مُئَا ۞فِي ۞رَشَلَا ۞وَدِلْ وَوَمَرْكَ ۞ذَنْ ۞عَامَا ۞يْقُلَا ۞نَسَحَتْ ۞سَا ۞دَقُ ۞وَأَدَه ۞مَارْمَ ۞وَمَارْمَ ۞يَاغَ ۞مَلَسَ ۞وِ ۞يَلْعَلْ ۞لَا ۞يْلَصُ ۞هُمُ ۞يَطْعَتْنَا ۞كُ ۞نَمَل

Ҳа, ривоят ва ўткир мулоҳазага эга имомлар у зот алайҳиссаломнинг таваллудлари тилга олинганда ўриндан туришни мустаҳсан* санашган. Орзу ва кўзлаган мақсадининг чўққиси у зот соллаллоҳу алайҳи васалламни улуғлаш бўлган кишига тубо* бўлсин!

*Мустаҳсан – шаръан яхши, чиройли саналган амал.

*Тубо – хушнудлик, яхшилиқ; жаннат ёки жаннатдаги маълум дарахт.

۞كُرَابُ ۞وَمَلَسَ ۞وَلَصَّ ۞مُ ۞لَلَا ۞مِي ۞لَسَتْ ۞وَالَصَّ ۞نَمَّ ۞يَدَشْ ۞فَرَعَبَ ۞مِي ۞رَكُلَا ۞رَبَقُ ۞مُ ۞لَلَا ۞رَطْع ۞يَلْعَلْ

Аллоҳим! У зотнинг шарафли қабрларини саловату саломнинг муаттар ҳидлари билан хушбўй қилгин. Аллоҳим! У зотга саловату салом ва баракотингни ёғдиргин!

БЕШИНЧИ АТР ТАВАЛЛУД ОНЛАРИ

ءَامَّسْ لَآ يَلِإِ ءَسْأَرَأَعْفَارِضِرَأَلِآ يَلَعِ ءَيْدِيْٓ اِعْضَاوَمَّسَوِ ءَيْلَعُ ءَلَلِآ يَلَصَزَزَبَوِ
ءَالُغَوِ ءَدَدُوْسِ يَلِإِغْفِرْلَآ كَلِآذِبٌ اِيْمُوْمٌ ءَيْلَعُ لَآ

У зот соллаллоҳу алайҳи васаллам икки қўлларини ерга қўйиб, бошларини юксак осмон сари кўтарган ҳолда дунёга келдилар. У зот бу кўтариш ила ўзларининг улуғликларига ва юксакликларига имо этар

ءُءَابِطٌ تَنْسَحِ يَدُّاِبُّبِىْحَلِّا ٓءَنَّاوِ ءَيْرَبِّلِآ رِئِئِاسِ يَلَعِ ءِرْدَقِدَءُغْفِرِ يَلِإِ اِرِيْشُْمَ وِ
ءَاِيْآجَسَوِ

ва бошқа барча махлуқотлардан қадрлари баландлигига ҳамда Аллоҳнинг табиат ва хусусиятлари гўзал бўлган ҳабиби эканликларига ишора қилар эдилар.

وِ ءَيْلِإِ رَظَنَ وَاِعْرُسُْمَ لَبِّقْأَفِ ءَيْنَبِّلِآ كَيْتِاِءِبُ فُوْطِيْ وُءَوِ بِلَطُّمْلِآذَبَعُ ءُءَمُّ تَعَدَوِ
ءَانُْمِ رُوْرُسْ لَآ نَمَّعَلَب

У зотнинг оналари Абдулмутталибни чақиртирди. У эса Каъбаи Муаззамани тавоф қилаётган эди. Шу пайт у шошиб келиб, у зотни кўрди ва орзу қилиб юрган шодлигига етишди.

نَمَّامِ يَلَعِ يَلِإِ اَعَاتَ ءَلَلِآ رُكُوشِ يَوِ ءَيْنَبِّلِآ صُوْلُخَبِ اُوْغَدِيْ مَاقَ وَاَرْغَلِآ ءَبَعُ كَلِآلِ ءَلِخْدَاوِ
ءَاَطْعُاُ وِ ءَيْلَعِ ءَبِ

Абдулмутталиб у зотни порлоқ Каъбага олиб кириб, хулуси ният билан дуо қилишга турди ва Аллоҳ таолога ушбу инъом этган, ато этган неъматни учун шукроналар айтди.

ءَيْلِإِ لَإِ ءُرْدُقُلِآ دِيْبِ رَّسْ لَآ غُوْطِقَمَّ اَنُّوْتَحَمَّ اَفِيْظَنَ مَّسَوِ ءَيْلَعُ ءَلَلِآ يَلَصَدِلُّوْ وِ
ءَانُْيَعِ ءَيْاَنُغْلِآ لِحُكُبَّ ءَلُوْحُكَمَّ اَنُيْءَدَّ اَبِّيْط

У зот соллаллоҳу алайҳи васаллам тоза, хатна қилинган, илоҳий қудрат қўли ила киндиги кесилган, муаттар, хушбўй мой сурилган, икки кўзлари лутфу иноят сурмаси ила сурмаланган ҳолда туғилдилар.

ءَاوْتَمَّ مَرْكَأُ وَاَدَّمْحُمُّ ءَامَسَوِ مَّعَطُاُ وَمَلُّوْأُ وِ ءَيْوَسْ لَآ اِيْلِدِغْبَسَ دَعَبُ ءُدَجُ ءَنَتَخَلِّيْ قَوِ

Айтишларича, у зотни боболари роппа-роса етти кеча ўтгач, хатна қилдирган ва тўй қилиб, таом улашган ҳамда у зотга Муҳаммад деб исм қўйиб, тураржой, шароитларини яхши қилиб берган экан.

كِرَابٍ وَّمَلَسَ وِلَّصٌ مُّهِلَّ لِإِمِّي لَسَتْ وَهَالِصٌ نَمِي دَشٍ فَرَعَبٌ مِّي رَكُّ لَأَهْرَبَقٌ مُّهِلَّ لِإِرْطَعِ
هَلَّ عِ

Аллоҳим! У зотнинг шарафли қабрларини саловату саломнинг муаттар ҳидлари билан хушбўй қилгин. Аллоҳим! У зотга саловату салом ва баракотингни ёғдиргин!

ОЛТИНЧИ АТР

ТАВАЛЛУД ЧОҒИДА - ДУНЁ

وَهُتُّو بُنْ لَأَصْأَهْرَا هِي بِي غُبِّي أَرْغَ وُقْرَاوْخَ مَلَسَوْ هِي لَعُ هَلَّ لِإِي لَصِ وَتَدَالِ وَدَنْعَ رَهَطُو
هَابَتْ حُمُ وَيْلَ أَعْتِ هَلَّ لِأُرَاتُ حُمُ هَنْ أَبَّ أَمَّ الْعِ

У зот соллаллоҳу алайҳи васалламнинг таваллуд топиш онларида нубувватларига пойдевор қўйиш ва у зотнинг Аллоҳ таолонинг танланган ва сайланган бандаси эканларини эълон қилиш учун турли ғайриодатий ишлар, ғаройиб ҳодисалар юз берди.

مُؤْجُنْ لَلِ تَمَجَّرَو هِي نَاطِي شِلَّ لِإِسْ وُفْنِ لَأُووَدَ وَهَدَرَمُ لَأَهْنَعُ دُرَّ وَاظْفَحُ أَمَّ سِلَّ لِتَدِي زَفِ
هَاقْرَمَ لِأَحِ يَفِي مِي جَرُّ لِكِ تَارِي نَلَّ

Осмоннинг муҳофазаси кучайтирилди ва саркаш жинлар, шайтоний нафс эгалари ундан қувиб ҳайдалди. Ўтли юлдузлар ҳар бир малъунни чиққан заҳоти тошбўрон қиладиган бўлди.

مَحَلُّ أَدَاوْ هُوَ رُونُ بَتَرَانَتْ سَأُو هِي زَهْرَلُ أُمُجُنْ أَلْ مَلَسَوْ هِي لَعُ هَلَّ لِإِي لَصِ هِي لِي لِتَدَلَتْ وَ
هَابُرَّ وَ

Нурафшон юлдузлар Муҳаммад соллаллоҳу алайҳи васалламга паслаб, яқин келди. Уларнинг нури билан Ҳарамнинг пастлигу баландликлар мунаввар бўлди.

نَمَّ أَهْرَفِ هِي رَصِي قِلَّ لِإِمَّ شِلَّ لِأُرُوصُ قُ هَلْ تَعَاضَأُ رُونُ مَلَسَوْ هِي لَعُ هَلَّ لِإِي لَصِ هِي لَعُ مَجَّ حَ وَ
هَانَ عَمُ وَهُرَادَ هَكَّ مَحْ أَطَبِ

У зот соллаллоҳу алайҳи васаллам билан бирга бир нур чиқиб, у сабабли Қайсарийлар Шомининг қасрлари ҳам ёришиб кетди. У нурни ҳовлиси, уй-жойи Макканинг водийларида бўлган кишилар ҳам кўришди.

هَآوَسَوُ هَؤَكُمَسَنَآوَرَشُؤُنَآ غَفَرِي دَلَا ءِي وَرَسُكُلَلَا نِئَادَمَلَابُ نَآوِي إِلَا غَدَصُنَاو

Ануширвон баланд қилиб кўтариб, мустаҳкам, тик қилиб қўйган Кисравийларнинг Модондаги айвонлари ҳам вайрон бўлди.

آمَلَوَهَل يَرْسُكُ كَلْمَلَا رِي رَسَ رَسُكُ وَ ءِي وُلُغَلَا هَتَافُ رُشُؤ نَمُ رُشَعَوُ غَبْرَأَطِقَسَو
هَارَعَوُ هَبَاصَأ

Унинг баланд қилиб кўтарилган ўн тўртта равоқи қулаб тушди. Кисро подшоҳлигининг тахти равони ҳам ўзига етган, бошига тушган даҳшат сабабли синиб кетди.

قَارَشُإ وِرِي نُؤْمَلَا هَرَدَبِغُ وُلُطَل ءِي سَرَافَلَلَا كَلَامَمَلَابُ ءُؤُؤَبْ غَمَلَا نَازِي نَلَلَا تَدِمَحَو
هَآي حُم

У зот соллаллоҳу алайҳи васалламнинг нурафшон тўлин ойлари чиқиши ва чехраларининг порлаши натижасида Форс мамлакатларидаги ибодат қилинадиган ўтлар ўчиб қолди.

فَكَذَلَا تَفَحَو ءِي مَجْغَلَلَا دَالْبَلَا نَمُ قَو وَ نَادَمَهَ نِي بَتَانَاكَ وَ ءَوَاسُ ءُؤِي حُبُ تَضَاعَو
هَآي مَلَا كِي تَاهَ ءُؤِي بَانِي جَاجَثَلَا آوَجُومُ فَاكَاو

Сава кўлининг суви қочди. У ажам юртларидан бўлмиш Ҳамадон ва Қум шаҳарлари ўртасида жойлашганди. Унинг жўш ураётган мавжининг шиддати тўхтаганда ўша сувнинг булоқлари ҳам қуриб қолди.

ءَامُّظَلَلُ غُقُنِي ءَامَلُ بَقَاوَبُ نُنُكِي مَل ءِي رَبَوِ ءَالَفِي فِ ءُؤَافَمَ يَهَوَ ءَوَآمَسُ يَدَاوَضَافَو
هَآهَلَلَا

Самова водийси сероб бўлиб, тўлиб тошди. У қуриқликдаги, чўл ўртасидаги биёбондир. У ерда бундан олдин ташна одамнинг томоғини ҳўллашга етгулик ҳам сув бўлмаган эди.

دَلَبَلَاو ءُؤِي كَمَلَا صَارَعَلَابِ فَوُؤَعَمَلَا عَضُومَلَابِ مَلَسَو هَؤِي لَعَلَلَا يَلَصُ ءُؤَلُومَ نَاكَو
هَالَخَ يَلْتُؤِي آلَاوُ هُؤَجَشُ دَضُؤِي آلَا يَدَلَا

У зот соллаллоҳу алайҳи васаллам Макка майдонидаги маълум ва машҳур жойда, дарахтлари кеслмайдиган, ўсимликлари юлинмайдиган шаҳарда туғилдилар.

حُجَّارِ لَوْ اَوْ رَمَّ اَمَّ لُغَلِّ لَ لَوْ اَوْ قَا يَلَّ عِ اَوْ مَوِي يَفَو اَوْ رَشَّ يَفَو وَ هَتَّ دَا لَوْ مَاعِ يَفَ فَلَ تَحَّ اَوْ
يَدَّلَا لِي فَلَ اَمَّ عُنْم لَّ وَا لَ اِغْيَ بَرَّ رَشَّ عَ يَنَا ثَ نِي نُنْ اِ لَ اِ مَوِي رَجَّ فَلَ لِي بَقْ اَهَنَّ اُ
هَامَّ حَوَّ مَحَّ لَ اِنَّ عَ يَلَّ اَعَّتْ هَلَّ اُ هَدَّصَ

Уламолардан ривоят қилинган сўзларга кўра, у зот алайҳиссалом туғилган йил, ой ва кун ҳақида ихтилоф қилинган. Рожих гап шуки, фил йилининг рабиъулаввал ойининг ўн иккинчи куни тонг олдида туғилганлар. Ўшанда Аллоҳ таоло филнинг Ҳарамга келишини тўсиб, уни ҳимоя қилган эди.

كِرَابَ و مَلَسَ و لَصَّ مُمَّ لَلِ اِمِّي لَسَتَ و اَلَصَّ ن مِّي دَشَّ فَرَعَبَ مِّي رَكُّ لَ اِ هَرَبَقُ مُمَّ لَلِ اِرْطَع
هَيَّ عَ

Аллоҳим! У зотнинг шарафли қабрларини саловату саломнинг муаттар ҳидлари билан хушбўй қилгин. Аллоҳим! У зотга саловату салом ва баракотингни ёғдиргин!

ЕТТИНЧИ АТР РАЗОЪАТ ДАВРИ

نَحِيحَ بَهَلْ وُ بَا اَهَقْتَعُ اَيَّتَلَا اَيَّ مَلَسَ اَلْ اُ بِي وُ ثُ هَتَّ عَضْرَا مَثَّ اَمَّ اَيَّ اُ هُمَّ اُ هَتَّ عَضْرَا و
هَارِشُ بَبَّ مَّ اَلَّ سَلَا وُ اَلَّ صَلَا هَيَّ لَعَّ هَدَا لِي مَ دَنْعُ هَتَّ فَا و

У зот соллаллоҳу алайҳи васалламни бир неча кун оналари эмизди. Кейин Сувайба Асламия эмизди. Уни Абу Лаҳаб Муҳаммад зот соллаллоҳу алайҳи васаллам таваллуд топган чоғда у зотнинг суюнчи хабарларини олиб келганида озод қилиб юборган эди.

يَدَّلَا اَزْمَحُ هَلَّ بَقَّ تَعَضْرَا و اَيَّ فَحَّ هَبَّ يَهَوَّ مَلَسَ يَبَّ اَوْ حَ وُ رَسَمَ اَوْ نَبَّ اَعْمُ هَتَّ عَضْرَا ف
هَارِسَ نِي دَلَّ اِ هَرَصُنَّ يَفَ دِمُحَ

Сувайба у зотни катта эътибор ва мамнуният билан, ўзининг ўғиллари Масруҳ ва Абу Салмаларга қўшиб эмизди. У олдинроқ дин нусратидаги ишлари мақталган Ҳамзани ҳам эмизган эди.

هَيَّ حَ اَوْ بَ يَمِ هَوَسْ كَ و اَلَّ صَبَّ هَنِّي دَمَلَا نَمَّ اَهَيَّ لَلِ اُ تَعَبَّ يَ مَلَسَ و هَيَّ لَعَّ اَلَّ لَ اَيَّ لَ صَ و
هَارَا و و حَيَّ رَضَّ لَ اِنُّ وُنَّ مَلَّ اُ دِيَّ اَرَّ اَهَلَّ كَيَّ هَدَرَّ وَا نَّ اَيَّ لَ اِ

У зотга салавоту саломлар бўлсинким, кейинроқ Сувайбага Мадинадан турли совғалар ва кийим-кечаклар юбориб турадиган бўлдилар. У ҳақиқатан ҳам шунга лойиқ эди. Бу ҳол ўлим элчиси унинг тансанини қабрга киргизиб, яширгунча давом этди.

هَذِهِ نُبَا فَالْخَلِ تَبْتَأْتَمَلْسَ لِي قَوَّيْ لِهَاجِلْ لَئِ فَا لِهَ مَوْقِدِي دِي لَعَلِّي وَهَكَذَا

Айтишларича, Сувайба жоҳилият жамоаси бўлган ўз қавмининг динида ўтган. Яна унинг мусулмон бўлгани ҳам айтилади. Ибн Мандаҳ бунда хилоф борилигини исбот этиб, айтиб ўтган.

هَذَا وَقِيلَ هَذِهِ مَوْقِلِ نَمْلُكَ دَرْدَقِ نَاكَ وَهَذِهِ دُعَا لِهَ مَوْقِلِ لَحُوتِ فَالْهَذَا تَعَضُّرًا مُثَابًا

Кейин у зот соллаллоҳу алайҳи васалламни навқирон аёл Ҳалима Саъдия эмизди. Ҳамма унинг фақирлиги сабабли эмизишини рад этиб, кўнмаган эди.

هَذَا مِنْ نِيَمِّي لِهَذَا بَلِّدِي دَرْدَبِ هَذَا يَدْتَرِدُ وَهَذِهِ شَعْلُ لِبَقْلِ حَمْلِ دَعَبِ هَذَا شَيْعَ بَصَحِّ أَفْخَاخِ رَحِ الْبَلِّ وَأَوْ

Ўшанда кеч кирмасданоқ унинг турмуши ҳосилсизлик кетидан унумдор бўлиб кетди. Унинг икки кўкраги дурдек сутга тўлиб тошди. Унг кўкраги Муҳаммад соллаллоҳу алайҳи васалламни, чапи у зотнинг акасини сут билан таъминлар эди.

هَذَا شِلْ أَوْ هَذَا دَلْفَرَا شِلْ تَنْ مَسَوَّيْ نَغْرُقْ فَا لِهَذَا لِهَذَا دَعَبُ تَحَبُّصًا

У ориқлик ва камбағаллик кетидан бой бўлиб кетди. Унинг қўлидаги қари урғочи туялар ва қўй-қўзилар семириб кетди.

هَذَا وَوَيْ نَهَذَا هَذَا شَيْعَ دَرْبِ دُعَا لِهَذَا لِهَذَا زَرَطُ وَهَذِهِ نَوَّيْ مَلْمُ لِكْ أَوْ بِنَا جَنْ أَوْ

Барча ранжу аламлар унинг ёнидан узоқлашди, ундан ариди. Бахт-саодат унинг гўзал турмуш либосига гул солиб, бегади.

كَرَابٍ وَوَيْ لَسَوَّيْ صُمَّ لِهَذَا لِهَذَا سَتَوْهَذَا لَصَوْمِي دَشْفَرَبِ مَيْ رَكْلُ لِهَذَا رَقْمٌ لِهَذَا لِهَذَا رَطْعَ هَذَا

Аллоҳим! У зотнинг шарафли қабрларини саловату саломнинг муаттар ҳидлари билан хушбўй қилгин. Аллоҳим! У зотга саловату салом ва баракотингни ёғдиргин!

САККИЗИНЧИ АТР ГҶДАКЛИК ДАВРИ

يَلْعَمَاقِفُ ۞ نَابِرَةَ اِنْعَبِرْهُشَلَا يَفِيْبَصَلْ اَبَشْمُوِيْلَا يِفُشَيَنْ اَكْوَ
قَطْنَلَا حِيصَفَبِرُوْهُشَلَا نَمْرِغَسْت يِفْتَيَوْقَ وَسْمَخ يِف يَشَمَوْثَالْت يِف ۞ يَمَدَق
هَاقُوْ

У зот соллаллоҳу алайҳи васаллам раббоний иноят ёрдами билан бир кунда боланинг бир ойлик улғайишичалик улғаяр эдилар. Уч ойда той туриб, беш ойда юра бошладилар, тўққиз ойда фасих, равон гапира оладиган бўлдилар.

طَحُّهُنْمَ اَلْاَزَاو ۞ وَيَوْمَدَقَلْعُهُنْمَ اَجْحُاَو اَهْيَدَلَفِيْرشَلَا ۞ رَدَصْنَاكَلْمَلَا قَشَو
هَالَسَغَجَلْتَلْاَبَو نَاطِيْشَلَا

Ҳалиманинг олдида эканларида икки фаришта у зот алайҳиссаломнинг муборак кўкисларини ёриб, ундан уюган қон лахтасини чиқариб ташлашди ва ундан шайтоннинг улушини кетказиб, уни қор билан ювишди.

هُمَاتَخِرَةُ ۞ بُلْبُلَا مَتَاخَبَو ۞ اَطَاخُ ۞ مُث ۞ يَنْاْمِيْ اِيْنَاغَمَو ۞ مَكْحُ ۞ اَلْمَو

Уни ҳикматга ҳамда иймон маъноларига тўлдиришди ва уни тикиб, нубувват муҳри билан муҳрлаб қўйишди.

لَمْ كُنْ اِيْلَعَمَلَسَو ۞ يَلْعَهُ لَلَا يِلْصَ اَشَنَو ۞ يَرْيَخِلْ اَلْمُ ۞ هَتْمُ ۞ نَمْفَلْ اَبَحَجَرَفُ ۞ اَنْزَو
هَابَصَلْ اَحَنَمْ فَاَصْوَالَا

Улар у зот соллаллоҳу алайҳи васалламнинг маконатларини ўлчашган эди, умматларининг – энг яхши умматнинг мингтасидан оғир келди. У зот соллаллоҳу алайҳи васаллам болалик пайтлариданоқ энг мукамал сифатлар билан униб-ўсдилар.

هَاشَخْتِيْ دَاخِرْ اَبْاَصْمَبْ اَبْاَصْمِيْ ۞ نَنْ اَرَدَح ۞ يَحْسُرِيْ غَوْبَ يَهَو ۞ هُمُ اِيْلْ اَهُتَدَرُّ ۞ مُث

Кейин Ҳалима у зотга ўзи қўрқиб турган бирор кўнгилсиз ҳодиса етишидан хавфсираб, қизғанган ҳолда, у зотни оналарига қайтариб берди.

رَفِئُولًا هِئَابِحْ نَمَاهَا بَحْفٌ هِي ضُرُّرًا هِدِّي سَلَا عَجِي دَحْمَا يَافُ هَمِّي لَحْ هِي لَعْتَدِفْ وَوَهَا يَحْب

Хушрўй Саййида Хадижа ҳаётлик кунларида Ҳалима Пайғамбар соллоллоҳу алайҳи васалламнинг олдиларига келди. Шунда у зот унга жуда кўп, ёмғирдек мўл совғалар ҳадя қилдилар.

هِيئَادِرْ نَمَاهَا لَطَسَبَّو هِي حَيَّرَالْ اُتَدَحْ اُوهَا يَلْ اِمَاقْ فِي نِي نَحْمَوِي هِي لَعْتَمَدَقْ وَهَادَنَ وَهَرَبَطَا سَبْفِي رَّشَلَا

Ҳалима у зотнинг ҳузурларига Ҳунайн куни ҳам келди. Шунда у зот унга туриб пешвоз чиқдилар, у зотни саховатпешаликлари тутиб, муборак ридоларини яхшилиқ ва саховат гилами ўлароқ тўшадилар.

نَمْعُمَجْ هَبَّاحْ صَلَا يَفَامْ هَدَعْدَقْ وَهِي رَّذَلَاوَنِي نَبَلَاوَاوَجْ وَزَعَمْتَمَلْ سَأَاهَا نَأْحِي حَّصَلَاوَاهَاوَرَلْ اِتَاقَتْ

Энг саҳиҳ гапга кўра, Ҳалима эри, болалари ва зурриётлари билан бирга мусулмон бўлган. Ишончли ровийларидан бир қанчалари уларни саҳобалардан ҳисоблашаган.

Ҳалима онамизнинг эрининг исми Ҳорис ибн Абдулуззо бўлиб, куняси Абу Кабша эди.

كَرَابٌ وَ مَلَسَ وَوَلَّصٌ هِي لَلَا مِي لَسَتْ وَوَالَصٌ نَمِّي دَشْفَرَعَبْ مِي رَكُّلَا هَرَبَقٌ هِي لَلَا رَطْع هِي لَع

Аллоҳим! У зотнинг шарафли қабрларини саловату саломнинг муаттар ҳидлари билан хушбўй қилгин. Аллоҳим! У зотга саловату салом ва баракотингни ёғдиргин!

ТЎҚҚИЗИНЧИ АТР БОЛАЛИК ВА ЎСМИРЛИК ДАВРИ

هَانِي دَمَلَا يَلْ اِهْمُ اُوهَبْتَحْ رَحْنِي نَسَّ عَبْرَا مَلَسَ وَهِي لَع هَلَلَا يَلَّصَ عَابْ اَمَلَاوَاهَاوَلَا نُوَحَّجَلَا بَعْشَبْ وَءَاوَبْ اَلْ اِبَاهَا تَفَاوَفْتَدَاعٌ مَثْ هِي وَبَلَلَا

У зот соллаллоҳу алайҳи васаллам тўрт ёшга етганларида оналари у кишини олиб, Мадинаи Набавия томон йўлга чиқдилар. Кейин қайтаётиб, Абвода ёки Жаҳун довонидаликларида у кишига ўлим етди.

نَمْ دَعْبُ الْمَسْلُوقِ وَالصَّلَاةُ وَالْعَهْزُ وَرَبِّهِ شَبَّحَ لِحُلْمِ نَمِيْمٌ هُوَ تَنْضَاحٌ هُوَ تَلَمَّحٌ وَ
هَالِوَمَّةٌ ثَرَّاحٌ نَبْدِيَز

У зотни энагалари Умму Айман Ҳабашия* олиб келди. Уни у зот соллаллоҳу алайҳи васаллам кейинчалик мавлолари Зайд ибн Ҳорисага турмушга бергандилар.

*Умму Айманнинг асли исми Барака бинт Саълаба бўлиб, ҳабашистонлик чўрилардан эди.

أَدَّيْنُ بِلَّيْنٍ لِقَوِّهِ قُرَّيْلُ عَوْهَلٌ قَرَّوْهِ لِيْلُ هُمَّضَفٌ بِلْطُمْلٍ لِدَبَّعِ يَلَعُ هُوَ تَلَخْدَا وَ
هَالَاوُ وَهَرَّقُوْ نَمْلِحَّحَّ بَحَّ بَفَّامِ يَطْعَانُ أَشَل

Умму Айман у зотни Абдулмутталлибнинг олдига олиб кирганида, Абдулмутталлиб у зотни бағрига босди, у зотга қаттиқ ичи оғриб, раҳми келди ҳамда у зотни юпатиб, чалғитишга ҳаракат қилди ва: «Бу боламнинг шаъни буюқдир. Уни ҳурматини жойига қўйиб, дўст тутган киши барака топсин! Аллоҳ хайрини берсин!» деди.

أَدَّامٌ أَرِيثَكَ وَهَيْبَ أَلْأُ هُسْفَنٌ طِقَّ أَشَطْعَ الْوَأَعُوجُ هَابِصٌ يَفُكُ شَتَّ مَلَو
هَافَكَ فَمَزْمَرَاءَمٌ يَدْتَعُفَ

У зотнинг тўқ нафслари болаликлариданоқ на очлик ва на ташналикдан ҳаргиз шикоят қилмади. Кўпинча эрталабда бориб, замзам ичардилар ва шу билан кифояланар эдилар.

قِيْقَشٍ بِلْأَطُوبَاءِ هَمَّعُ هَلَفَكَ هَيْبَ نَمْلٍ أَيَّاطِمٍ بِلْطُمْلٍ لِدَبَّعِ وَدَجَّأَنُ فَبْتُخِيْنُ أَمَلَو
هَلَلِدَبَّعِ هَيْبَا

Боблари Абдулмутталибнинг ҳовлисида ўлим уловлари чўктирилгач, у зотни оталарининг туғишган акаси, амакилари Абу Толиб ўз қафиллигига олди.

هَابَّرَ وَنَيْنِبَلْ أَوْسُفَّ نَلَا يَلَعُ هَمَّ دَقَّ وَهَيْمَحَ وَهَمَّهَ وَيَّوَقِدُ مَزَعَبُ هَتَلْ أَفَكَ بَمَاقَف

У бу қафилликни кучли матонат билан, ҳиммату ҳимоя билан бажарди ва у зотни ўзидан ҳам, болаларидан ҳам устун қўйиб, тарбия қилди.

هُفَرَعَوَّ وَيْمِشَلِدَالْبِلَالِيْلِبِاطُوْبَأْمَعِ هَبَلَحَرَّهَنْسَ عَرَشَعِي تَنْتَا عَلَبْ أَمَلَو
هَأَوْحَوَّ وَوُبْنَلِلْفَصَوَّ نَمُ هَزَاحْ أَمَبْ أَرِيْحَبْ بِيَهَارَلِلْ

Ўн икки ёшга етганларида у зотни аммакилари Абу Толиб Шом юртларига сафарга олиб чиқди. Роҳиб Баҳиро ўзи билган, ўрганиб чиққан нубувват сифатлари асосида у зотни таниб қолди.

الْوَرَجَّحَلْ أَوْ رَجَّحَلْ أَلَدَجَّسْ دَقَّ وَيَبَنْ وَهَلَلِ لُوسَرَرَوَّ نِيْمَلْ أَعْلَلْ دِّيَسْ هَارَأْ يِّيْنَلِ لِقَوَّ
هَأَوَّ يِّيْبَنْ لَلِ لِنَأْدُجْسَي

У деди: «Мен уни оламларнинг саййиди, Аллоҳнинг расули ва набийи эканини кўрмоқдаман. Чунки унга дарахтлару тошлар сажда қилмоқда, улар фақат набийгагина сажда қиладилар.

دَقَّ وَوُبْنَلِلْ أَمْتَا حَ هِيْفَتَكَ نِيْبَوَّ وَيْ وَأَمْسَلِلْ هَمِيْدَقْلَلِ بْتُكْلَلِ يْفُ تَعَنْ دُجَنْ أُنْ أَوَّ
هَالَعَوَّ وَرُونَلِلْ هَمَّ

Биз унинг мақтовини қадимий самовий китобларда кўрганмиз. Унинг икки кураги ўртасида нубувват мўҳри бўлиб, уни нур қоплаб, ўраб олгандир».

نَمْ زَوَاجِيْ مَلَوَّ وَهَبَ عَجْرَفَ وَيْدُوْهِيْلَلِ نِيْدِلْ هَأْ نَمْ هِيْلَعِ أَفْوَحَتْ عَكَمْ يِلِلْ هَدْرَبْ هَمَّ عَرَمَأْ وَ
هَأَرْصُبْ سِدَقْمَلْ مِشَلِلْ

Кейин у яҳудий динидаги кишилардан хавфсираб, амакиларига у зотни ортга қайтаришни буюрди. Амакилари муқаддас Шомдан нарига ўтмай, у зотни олиб Бусрога қайтди.

كِرَابَوَّ وَمَلَسَوَّلَصَّ مُمَّهَلَلِ مِيْلَسَتْ وَوَالَصَّ نَمْ يِدَشْ فَرَعَبْ مِيْرَكْلَلِ هَرَبَقْ مُمَّهَلَلِ لِرَطْعَ
هِيْلَعِ

Аллоҳим! У зотнинг шарафли қабрларини саловату саломнинг муаттар ҳидлари билан хушбўй қилгин. Аллоҳим! У зотга саловату салом ва баракотингни ёғдиргин!

ЎНИНЧИ АТР

БУСРОГА САФАР ВА ТҲЙ

هَيَّتْ فَلَاحِجِي دَخَلِي رَاجَتِي فِي رِصْبِي لِي رَفِاسٌ نَسَنِي رِشَعًا وَسَمَّخَ لَبَّامٌ لَو
هَانَ أَمُّبُ مُوقِي وَهُمُ دَخِي رَسِي مَاهُمُ أَلْغُ عَمَّو

У зот соллаллоҳу алайҳи васаллам йигирма беш ёшга етганларида,
навқирон ёшдаги аёл Хадижанинг тижорат карвони билан Бусрога сафар
қилдилар. У зот билан Хадижанинг ғуломи Майсара ҳам бор эди. Майсара у
зотга хизмат қилар ва у зот кўзлаган ишларни бажарар эди.

أَلْظَهْرِي لِي لَامٌ ذِي فَعْرَفٍ هِيَ نَارُصْنٌ لِي بِهَارِ أَرْوْطَسَنَدَةَ مَوْصِي دَلِي رَجَشَ تَحْتَلَزَنَ وَ
هَأَوًا وَفِرَاوُلَا

У зот соллаллоҳу алайҳи васаллам насроний роҳиб Настуронинг кулбаси
ёнидаги бир дарахт тагига келиб тушдилар. Настуро дарахтнинг кенг
соясининг у зот томон бурилиб, пана қилиб турагнидан у зотни таниб
қолди.

هُلَلِ أَوْصَحُ دَقُّ لَوْسَرَرٍ وَهِيَ قِنْدِ تَأْفِصُ وَذِي بَنِّ الْإِطْقَةِ رَجَّشٌ لِي هَذِهِ تَحْتَلَزَنَ أَمُّ لَاقٍ وَ
هَأَبَّحَ وَلِي أَيْضًا فِلَابِ

У: «Бу дарахтнинг тагига покиза сифатли набийгина, Аллоҳ олий
фазилатлар билан хослаган, сийлаган расулгина тушади», деди.

مَعْنَبُ بَعْجِ أَفِي فَخْلِي أَمَّ الْغُلَلِ أَرَاهُ طَيْسًا رَمُحِي هِيَ نَيْعِي فَأَرَسِي مَلِ لَاقٍ مُث
هَأَخَّ وَتَوَّهَ نَظَامُ هِيَ دَلُّ قَحْفِ

Кейин махфий аломатларни билиш мақсадида Майсарага: «Унинг кўзида
қизиллик борми?» деди. Шунда у: «Ҳа», деб жавоб берди. Шундай қилиб,
унинг гумон қилиб турган, кўзлаб турган нарсаси тўғри бўлиб чиқди.

مَمْرُكَ أَيْ نَمْمٌ هُوَ إِفِي وَطِنِ سِحٍّ وَمَزَعٍ قِيصِبُ عَمُّ نُنُكٌ وَهُوَ قَرَأْتُ أَلَّ رَسِي مَلِ لَاقٍ مُث
هَأَبَّ تَجَاوَهُ وَبُنَّ لِي لِي لَاقٍ تَهُ لَلِ

Сўнгра у Майсарага: «Ундан ажрамагин, у билан чин азму қарор ва яхши
ният билан бирга бўл. Чунки у Аллоҳ таоло нубувват билан мукаррам
қилган ва танлаб олган кишидир», деди.

وَسَأَرِي لِي عِنَّا كَلَمًا وَيْلِي فِي وَسْنِ نَيْبِي هُوَ أَلْبِقْمُ هِيَ دَحِي هَتْ أَرْفَهُ كَمِي لِي دَاعٍ مُث
هَأَلَّ طَأْ دَقُّ سَمَّ شَلَّ حَضُّ نَمَّ فِي رِشَلِ

Кейин у зот соллаллоҳу алайҳи васаллам Маккага қайтдилар. Хадижа
болохонада бир гуруҳ аёллар ичида туриб у зотни кутиб турар экан,
муборак бошлари устида иккита фариштанинг қуёшнинг нуридан тўсиб,
соя солиб турганини кўрди.

баракотингни ёғдиргин!

ЎН БИРИНЧИ АТР КАЪБАНИНГ ТАЪМИРИ

وَعَبَّعْ كُلُّ الشَّيْءِ رُقُوتَ نَبَّهَ نَسَنَ نِيْثَ الْاَلِثَ وَاسْمَ مَخَمَلَسَ وَهِيَ لَعْلُ لَلِ لِيْ لَصَعَلَبِ اَمَلِ وَ
وَعُغْفَرَدَارًا لُّكْفِ دَوْسَ الْاِرْحَ لِعُغْفَرِ ي فِ اَوْعَزَانَتِ وَهِيَ حَطَبُ الْاَلِ لُوِيْ لَابِ اَوْعَادِصْنِ اِلِ
هَ اَجَر

У зот соллаллоҳу алайҳи васаллам ўттиз беш ёшга кирганларида Қурайш Каъбани қайта қуришга киришди. Чунки у Абтахнинг сели туфали ёрилиб кетган эди. Ҳажарул-Асвадни қўйиш устида низолашиб қолишди. Улардан ҳар бири уни қўйишни истар ва шуни умид қилар эди.

يَلِ اِلِ اَوْعَادَتٍ مُّثَّ هِيَ بَصُوعِ لَاتِ وَيَوْقِو لَاتِ قَوْلِ اِيْلَعِ اَوْفَلِ اَحَتِ وَوَلِ اِقْوَلِ اُولِ ي قَوْلِ اِمُطْعَو
هَ اَن اَوْ بِيْ اَصِيْ اُرِ ي ذِي لِيْ اِرْمَ اِلِ اَوْضَوِّ وَفِ اَصْنِ اِلِ ا

Гап-сўз кўпайиб, урушишга қасам ичишди, ирқчилик авжига чиқди. Кейин бир-бирларини инсофга чақириб, ишни тўғри фикрлай оладиган ва ўйлаб иш кўрадиган кишига топширадиган бўлишди.

هَلِ لَلِ لِيْ لَصِيْ بِنِ لَلِ اِنَا كَفِ هِيَ بِيْ شِيْ لَ اِنَا نَدَسِ لَلِ اِبَابِ نِمِ لِيْ اِدِلِ وَا مِيْ كِيْ حَتَبِ مَ كَحَفِ
هَ اَصْرَنَ وَهُ لَبَقِنِ اِنَا لُكُوْ وَنِيْ مَ اِلِ اَدَهْ اُولِ اِقْوِ لِيْ اِدِلِ وَا مَلَسَ وَهِيَ لَع

Улар Бану Шайбалик Ҳарам хизматчилари* эшигидан биринчи бўлиб кирган кишини ҳакам қилишга ҳукм қилишди. Ундан биринчи кириб келган киши Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам бўлдилар. Шунда улар: «Бу Аминку! Ҳаммамиз уни қабул қиламиз ва унга рози бўламиз», дейишди.

ي فِ رَجَحِ لَعِ اَضَوِّ هِيَ لَوِ وَا مَلُ لَلِ اَدَهْ ي فِ مَكْحُ لَلِ اِبِ اَصِ نَ وَوَكِيْ نَا هُوْضَرَ مَهْ نَابُ هُوْرَبِحِ اَوْ
هَ اِقَاتُرْمِ ي لِيْ اِعِيْ مَجُ لِيْ اِبِ قَوْلِ اَعْفَرَتِ نَا رَمَ اَمُ ثَبِ وَث

Улар у зотга ушбу ташвишли ишда ҳукмрон ва раҳбар бўлишларига рози эканларини айтишди. Шунда у зот Ҳажарул-Асвадни бир кийимга қўйиб, уни қабилалар барчаси биргаликда у кўтариб олинадиган ергача кўтариб боришларини буюрдилар.

هَدَيْتَنِي لَسَوِيَّ لَعَلَّ يَلْعَبُ عَضْوًا وَوَيْتَنِي لَكَيْتَ أَهْلُكُمْ رَقَمَ يَلِيَّ لِيَوْمَ عَرَفَاتٍ
هَذَا بَوَّأْتَنِي لَعَلَّ يَلْعَبُ عَضْوًا وَوَيْتَنِي لَكَيْتَ أَهْلُكُمْ رَقَمَ يَلِيَّ لِيَوْمَ عَرَفَاتٍ

Улар уни ўшал Каъбанинг бурчагидаги жойга олиб бориб қўйишди. Шунда у зот уни муборак қўллари билан ҳозирги ўрнига қўйиб, ўрнатдилар.

كِرَابًا وَمَلَسَ وَسَوَّلَ صُمُّهُ لَلِإِمِّي لَسَتَ وَوَيْتَنِي لَكَيْتَ أَهْلُكُمْ رَقَمَ يَلِيَّ لِيَوْمَ عَرَفَاتٍ
هَذَا بَوَّأْتَنِي لَعَلَّ يَلْعَبُ عَضْوًا وَوَيْتَنِي لَكَيْتَ أَهْلُكُمْ رَقَمَ يَلِيَّ لِيَوْمَ عَرَفَاتٍ

Аллоҳим! У зотнинг шарафли қабрларини саловату саломнинг муаттар хидлари билан хушбўй қилгин. Аллоҳим! У зотга саловату салом ва баракотингни ёғдиргин!

ЎН ИККИНЧИ АТР НУБУВВАТ ВА РИСОЛАТ

يَوْمَ ذُلِّ الْأَوَّلِ قَفْوًا وَيَلْعَبُ عَضْوًا وَسَوَّلَ صُمُّهُ لَلِإِمِّي لَسَتَ وَوَيْتَنِي لَكَيْتَ أَهْلُكُمْ رَقَمَ يَلِيَّ لِيَوْمَ عَرَفَاتٍ
هَذَا بَوَّأْتَنِي لَعَلَّ يَلْعَبُ عَضْوًا وَوَيْتَنِي لَكَيْتَ أَهْلُكُمْ رَقَمَ يَلِيَّ لِيَوْمَ عَرَفَاتٍ

Илмли кишиларнинг энг муносиб сўзларига қараганда, у зот соллаллоҳу алайҳи васаллам қирқ ёшга тўлганларида, Аллоҳ таоло у зотни бутун оламларга хушxabар берувчи ва огоҳлантирувчи қилиб юбориб, у зотнинг раҳматини ҳаммалари учун умумий қилди.

تَأْتِي الْأَيُّورِيَّ الْأَنْكَافِيَّ لَجَلَّةٍ قَدِ اصْلَحَ الْأَيُّورِيَّ وَالرَّبَابِيَّ رُشْدًا تَسْتَمِمْتَ يَلِيَّ لِيَوْمَ عَرَفَاتٍ
هَذَا بَوَّأْتَنِي لَعَلَّ يَلْعَبُ عَضْوًا وَوَيْتَنِي لَكَيْتَ أَهْلُكُمْ رَقَمَ يَلِيَّ لِيَوْمَ عَرَفَاتٍ

Аввалига олти ой тўлалигича чин, равшан туш бўлди. У зот бирор туш кўрсалар, жилвалари ярқироқ тонг ёруғидек аниқ ўнгидан келмай қолмас эди.

حَيْرَتِي رَصَبُ كَلْمِي لَعَلَّ يَلْعَبُ عَضْوًا وَسَوَّلَ صُمُّهُ لَلِإِمِّي لَسَتَ وَوَيْتَنِي لَكَيْتَ أَهْلُكُمْ رَقَمَ يَلِيَّ لِيَوْمَ عَرَفَاتٍ
هَذَا بَوَّأْتَنِي لَعَلَّ يَلْعَبُ عَضْوًا وَوَيْتَنِي لَكَيْتَ أَهْلُكُمْ رَقَمَ يَلِيَّ لِيَوْمَ عَرَفَاتٍ

Туш билан бошланиши у зотга фаришта тўсатдан очиқчасига нубувватни олиб келиб, у зот унга қувватлари етмай қолмасин дея, башарий қувватни машқ қилидириш учунгина бўлган эди.

Сўнгра ўша муаттар, нозик исларни туюшга иштиёқманд бўлишлари учун уч йил ёки ўттиз ой ваҳий узилиб қолди. Кейин у зотга «Йа аййуҳал-муддассир» нозил қилинди, Жаброил уни олиб келиб, у зотга нидо қилди.

عُمُّ دَقَّتْ لَأَوْ عِيْقِبِ اسْمِ الْإِلهِ أَنْ يَلْعَنَ دَهْشَ ... ██████████ ██████████ ██████████ ... ██████████
هَاعَدُّ نَمَلَةَ رَأْشِ بَلْ أَوْ رَأْدُنْ لِبَابِ

«Иқроъ бисми Роббика»нинг олдин тушурилишида у зотнинг нубувватларининг ўзлари даъват қиладиган кишиларини огоҳлантириш ва хушxabар бериш билан расул бўлишларидан илгари, олдин бўлганига далил бор.

كِرَابٍ وَ مَلَسَ وَ لَصَّ مُمَّهَلَلِ لِمَيْلِ سَتَوِّةِ الصَّوْنِ مِي دَشٍ فَرَعَبَ مَي رَكُّ لَأَوْ رَبِّ ق مُمَّهَلَلِ لِرَطْعِ
هَلَعِ

Аллоҳим! У зотнинг шарафли қабрларини саловату саломнинг муаттар ҳидлари билан хушбўй қилгин. Аллоҳим! У зотга саловату салом ва баракотингни ёғдиргин!

ЎН УЧИНЧИ АТР ИЛК ИСЛОМ ДАВРИ

يَلْعَنُ أَيُّ بَصَلِّ مَوِّ عِيْقِي دَّصَلْ أَوْ رَاعِلْ بِحِصْرِكَ بَ وَبُ أَلْ لَأَجْرَلْ مَوِّ بَ نَمَّ أَمَّ لِّ وَأَوْ
هَأَقُ وَّوَّ هَبَلِّ قِ أَوْ هَلْ لَأَتَبَثَّ يَلِّ أَعْجِي دَخَّ اسْمِ نَمَّ

У зот соллаллоҳу алайҳи васалламга эркаклардан биринчи иймон келтирган киши ғор ва садоқат соҳиби Абу Бакрдир. Болалардан Алий, аёллардан эса Хадижадир. Аллоҳ у билан Расулulloҳ соллаллоҳу алайҳи васалламнинг қалбларини собит қилган ва у зотни сақлаган эди.

هَالِ وَأَوْ عِيْمُ أَلْ لِي فُ هَبَّ دَعَّ يَدُّ لَأَلْ بَأَقْرَأَلْ مَوِّ وَ هَلْ رَأْحُ نُبُّ دِي زِي لَأَوْ مَلْ مَوِّ
هَالِ وَأَوْ أَمَّ قُ تَعَلَّ نَمَّ رَكُّ بَ وَأَوْ هَالِ وَمَ

Мавлолардан Зайд ибн Ҳориса, қуллардан Билол бўлди. Уни Аллоҳ йўлида Умайя азоблаган эди. Уни мавлоси Абу Бакр қулликдан озод қилиб, унга совғалар инъом этиб, эҳтиром кўрсатди.

Кейин у зот маҳзун ҳолда Маккага қайтдилар. Тоғ фариштаси Тоифнинг ушбу мутаассиб аҳолисини ҳалок қилишни сўради. Шунда у зот: «Аллоҳ уларнинг пуштаридан Ўзини дўст тутадиганларни чиқаришини умид қиламан», дедилар.

كِرَابٍ وَمَلَسَ وَوَلَّصَّ مُمَّهَلَلِ مِلْسَتِ وَوَالَصَّ نَمِّي دَشٍ فَرَعَبَ مَمِّي رَكُّلِ اَرْبَقِ مُمَّهَلَلِ رَطْعِ
هَلَّ عِ

Аллоҳим! У зотнинг шарафли қабрларини саловату саломнинг муаттар хидлари билан хушбўй қилгин. Аллоҳим! У зотга саловату салом ва баракотингни ёғдиргин!

ЎН ТҮРТИНЧИ АТР ИСРО ВА МЕЪРОЖ

وَبِأَحْرَارٍ وَيَصْقُ أَلْ دِجْسَمَ لِي لِمَ أَحْلَجْ لِدِجْسَمَ لِنَمَّهَ طَقِي وَوَدَسَجَ وَوَحُورَبِ رِسْ أُمُّ
هَلَّ عِ وَوَرَأَقُ وُلْ هَلَّ لَجْ دَقُ وَوَلِ وُلْ أَلِ يَفَمَّ دَأِ يَأَرْفَتَا وَا مَسَلِ يَلِ وَوَبِ جَرْعِ وَوَيَسْ دُقُلِ

Сўнгра у зот соллаллоҳу алайҳи васаллам руҳ ва жасадлари билан ўйғоқ ҳолларида Масжидул-Ҳаромдан Масжидул-Ақсога, унинг муқаддас майдонига тунда сайр қилдирилдилар ҳамда у зотни осмонларга олиб чиқилди. Ўшанда у зот биринчи осмонда Одамни кўрдилар. Дарҳақиқат, виқор уни улуғвор қилиб, чулғаб олган экан.

يَتَوُّ وَيُدِّي وَيَحِي وَتَلَّ أَحْ نَبَّ أَوْ هَلَّ قُتَلِ اَرْبَقِ مُمَّهَلَلِ لُ وُتَبَلِّ لِنَبَّ أَيْ سَيْ عَيْ نَأْتَلِ يَفَوْ
هَلَّ صِ يَفَمَّ كُحْلِ

Иккинчи осмонда маъсума, олийжаноб, тақводор аёлнинг ўғли Йисони ҳамда унинг холасининг ўғли, болалигидаёқ ҳикмат берилган Яҳёни кўрдилар.

عَفَرِ يَدِّي سِ رِيْدِيْةَ بِلَّ اِلَّ يَفَوْ هَلَّ لَامَجْلِ وَتَرُوصَ قِيْ يَصْلُ لِفُسُ وَيْةَ ثَلَّ اِلَّ يَفَوْ
هَلَّ عِ أَوْ هَلَّ كُمُ هَلَّ لِ

Учинчи осмонда ростгўй Юсуфни чиройли суратида кўрдилар. Тўртинчи осмонда эса Аллоҳ мартабасини баланд ва олий қилган Идрисни кўрдилар.

يَدُّلَا يَسُومُ سِدَّاسِلَا يَفَوَّ لِي لِي إِزْسِ إِلَّا ةَ مُأَلَّا يَفَبَّحُ مَلَانُورَاهِ سَمَّاحِلَا يَفَوَّ
هَاجَنُ وَهَلَلَا ةَ مَلَكْ

Бешинчи осмонда Исроил уммати ўртасида маҳбуб бўлган Ҳорунни кўрдилар. Олтинчи осмонда эса Аллоҳ сўзлашган, У Зотга муножот қилган Мусо алайҳиссаломни кўрдилар.

هَلَلَا ةَ طَفَحَ وَ ةَ يَطْلَلَا نَسُحَ وَ بَلَقَلَا ةَ مَالَسْبُ ةَ بَرَّءَا جَ يَدُّلَا مَيَّهَازِبَا ةَ عَبَّاسِلَا يَفَوَّ
هَافَاغَ وَ دُورَمَن رَانَ م

Еттинчи осмонда Роббига саломат қалб ва соф дил билан келган Иброҳим алайҳиссаломни кўрдилар. Аллоҳ уни Намруднинг ўтидан сақлаб, қутқарган эди.

مَاقَمَ يَلَا ةَ يَضُقْ مَلَارُومُ الْبَابِ مَالَقَالَا فِي رَصَّ عَمَّ سَنَّا يَلَا يَ تَنْ مَلَا ةَ رَدِسَ يَلَا مَث
هَاندَاوِ ةَ يَفُ هَلَلَا ةَ بَرَقَ يَدُّلَا ةَ حَفَاكُ مَلَا

Кейин Сидратул-Мунтаҳога, қазою қадар ишларини битаётган қаламнинг шитирлашини эшитадиган ерга қадар, Аллоҳ у зотни Ўзига яқин қилган, яқинлаштирган жой бўлмиш «Тўқнашиш мақоми» гача кўтарилдилар.

هَازَا مِ ةَ يَبُّوْبُرِلَا ةَ رَضَحَ نَمِ هَسْأَرْ يَنِّي عَبُّ هَازَاوِ ةَ يَلَالَجَلَارَاوَنَّا لَابُحُحُ هَلَطَامَاوِ

Аллоҳ улуғворлик нурларининг ҳижобини кўтарди ва у зотга Парвардигор ҳузурида кўрган нарсаларини ўз кўзларига кўрсатди.

نَسْمَخَ هَتَّمُ أَ يَلَعَوِ هَيَلَعَضَرَ فَوَّ ةَ تَأَذَلَا يَلَامَجَلَا يَلَالِدَالَا طَاسَبُ هَلَطَسَبَوِ
هَوَلَصَ

Аллоҳ Ўз жамоли зотийсида у зотга «идлол»* гиламини тўшади ва у зотга ҳамда умматларига эллик вақт намозни фарз қилди.

«Идлол» деб юқори мартабали тарафнинг нарғи тарафдаги кишига бемалол, ўзини эркин тутган ҳолда гаприб, эраклик қилишига қўйиб беришига айтилади.

يَفُ ةَ آَشَ امَّكَ نَسْمَخَلَا أَلَا هَوِ ةَ يَلَمَعَسْمَخَ يَلِ تَدَّرَفَلَضَفَلَا بَحَسَلَهَنَّا مَث
هَاضَقَوَلَزَالَا

Фазл-марҳамат ёмғирлари сел бўлиб қуйилиб, намоз амалда беш вақтга туширилди ва унга Аллоҳ азалда хоҳлаб, ҳукм қилганидек, эллик вақтнинг ажри бўлди.

نَمَّ دَتْرَاوْ شَيْرُقْ هَتْ بَدَكَ وَ هِي وَرَوِ لِقَعْ يَذُ لُكْ وَ قِيَّيْ صِلْ هَقْ دَصَوِ وَ هِتْ لَيْلِ يَفِ دَاعْ مُثْ
هَأَوْعْ أَوْ نَأْطِيَّ شِلْ هَلْضَا

У зот соллаллоҳу алайҳи васаллам шу кечанинг ўзида қайтиб тушдилар.
Сиддиқ ва барча ақлу тафаккурли кишилар у зотни тасдиқлашди. Бароқ
Қурайш у зотни яна ёлғончига чиқарди, шайтон залолатга кетказган ва
адаштирган кишилар муртад бўлдилар.

كِرَابَ وَ مِّلَسَ وَ لَصَّ مُمَّهَلْ لِمَيْ لِسَتَ وَ هَالَصَّ نَمَّيْ دَشْ فَرَعَبَ مَيْ رَكْلَ لْ هَرْبَقْ مُمَّهَلْ لِرَّطْعَ
هَيْ لَعْ

Аллоҳим! У зотнинг шарафли қабрларини саловату саломнинг муаттар
ҳидлари билан хушбўй қилгин. Аллоҳим! У зотга саловату салом ва
баракотингни ёғдиргин!

ЎН БЕШИНЧИ АТР ДАЪВАТНИНГ ЁЙИЛИШИ

وَبَنَامَ آفَ هَيْ مَسْ وَمَلَامَايْ أَلَا يَفِ هَلْ لُ لُسَرُ هَنْ أَبْ لِيْ أَبْ قُلْ يَلَعْ هَسْ فَنَ ضَرَعْ مُثْ
هَأَضْرَبُ هَلْ لُ مُمَّهَصَتْ خِرَاصُنْ أَلْ نَمَّ هَتْ سَ

У зот соллаллоҳу алайҳи васаллам ҳаж мавсуми кунларида қабилаларга
ўзларининг Аллоҳнинг расули эканларини айтиб, тушунтирдилар. Ўшанда
ансорлардан Аллоҳ Ўз розилиги учун ажратиб олган олти киши у зотга
иймон келтирди.

رَهَظْ وَ أَوْفَرَ صُنْ أُمُثْ هَيْ قَحَّ هَغْ يَبْ هُوْغْ يَابَ وَ أَلْ جَرَّ رَشَعْ يَنْ ثَلْ لَبْ أَقْلْ يَفِ مُمَّهَنْ مَّحَّ وَ
هَأَوْمُ وَ هَلْ قَعْمُ تَنَ كَفَ هَنْ يَدَمْ لِبْ مَالْ سِ إِلْ

Келаси йили улардан ўн икки киши ҳаж қилди ва у зотга ҳақиқат
байъатини қилишди. Кейин қайтиб кетишди. Шундай қилиб, Ислом
Мадинада зуҳур қилди ва у Исломнинг қўриқхонаси ва турар жойи бўлиб
қолди.

هَيْ سَ وَأَلْ لِيْ أَقْلْ لَانْ مَنَاتْ أَرْمَ أَوْ هَتْ أَلْ ثَوْ وَ لَانْ وَغَبْ سَ ثَلْ لْ أَلْ يَفِ هَيْ لَعْ مَدَقْ وَ
هَأَرْسَ هَجَّ أَحْجَابْ يِقَنْ رَشَعْ يَنْ ثَلْ مَهَيْ لَعْ رَمَّ أَوْ هُوْغْ يَابَ فِ هَيْ جَرَّ رَحْلْ أَوْ

Учинчи йили Авс ва Хазраж қабилаларидан етмиш ёки етмиш уч киши ва иккита аёл у зот соллаллоҳу алайҳи васалламга келиб, байъат қилишди. У зот уларга ўн иккита аслзода, мўътабар нақибларни* раҳбар этиб тайинладилар.

Нақиб – кичикроқ гуруҳ раҳбари, оқсоқол.

رَحْمَةٌ مِّنْ مَّوَدَّةِ اللَّهِ وَأَنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ
وَأَنَّ أُولَئِكَ هُمُ الَّذِينَ يَرْتَابُونَ وَأَنَّ اللَّهَ يَكْفُرُهُمْ إِن رَّوَيْتُمْ أَنَّ اللَّهَ يَفْقَهُ هَذِهِ الْقَوْلَ لَمَّا قَالَ اللَّهُ الذَّكَرَ أُنثَىٰ ذَكَرْتُمُ اللَّهَ غَافِلِينَ بَلَّغْتُمُ الْبَيِّنَاتِ وَأَنْتُمْ بِلِقَاءِ رَبِّكُمْ تُشَكِّكُونَ

Ислом миллатига дохил қишилар Маккадан улар томон ҳижрат қилишди. Улар куфрни тарк этиб ташлаб кетган, уни душман тутган кишиларга тайёрлаб қўйилган нарсаларга интилиб, ватанларини тарк этдилар.

Яъни Аллоҳ таоло ҳижрат қилган кишиларга ваъда қилган ажру савобларнинг умидида ҳижрат қилишди, уларнинг бундан бошқа мақсадлари, кўзлаган моддий манфаатлари йўқ эди.

أُولَئِكَ هُمُ الَّذِينَ يَرْتَابُونَ وَأَنَّ اللَّهَ يَكْفُرُهُمْ إِن رَّوَيْتُمْ أَنَّ اللَّهَ يَفْقَهُ هَذِهِ الْقَوْلَ لَمَّا قَالَ اللَّهُ الذَّكَرَ أُنثَىٰ ذَكَرْتُمُ اللَّهَ غَافِلِينَ بَلَّغْتُمُ الْبَيِّنَاتِ وَأَنْتُمْ بِلِقَاءِ رَبِّكُمْ تُشَكِّكُونَ

Қурайш у зот соллаллоҳу алайҳи васалламнинг тездан ўз асҳобларига бориб қўшилиб олишларидан қўрқиб, у зотни ўлдириш маслаҳатини қилишди. Бироқ Аллоҳ у зотни уларнинг ҳийлаларидан сақлади ва қутқарди.

كُرَابٍ مِّنْ ذُرِّيَّتِهِ لِيَسْتَوِي مَا بَيْنَ يَدَيْهِ وَيَعْلَمَ الْغُيُوبَ وَأَنَّ اللَّهَ فَاعِلٌ فَعَلَىٰ كَيْفِ الْوَعْدِ إِنَّهُ عَلِيمٌ عَزِيزٌ

Аллоҳим! У зотнинг шарафли қабрларини саловату саломнинг муаттар ҳидлари билан хушбўй қилгин. Аллоҳим! У зотга саловату салом ва баракотингни ёғдиргин!

ЎН ОЛТИНЧИ АТР ҲИЖРАТ

عَلَىٰ كَيْفِ الْوَعْدِ إِنَّهُ عَلِيمٌ عَزِيزٌ
عَلَىٰ كَيْفِ الْوَعْدِ إِنَّهُ عَلِيمٌ عَزِيزٌ

У зот соллаллоҳу алайҳи васалламга ҳижрат қилишга изн берилди. Мушриклар ўзларича у зотни ўлим ҳовузига олиб бориш учун таъқиб қилиб, кузатишарди. Шунда у зот уларнинг олдиларига чиқиб, ҳовучлаб тупроқ олиб, уларнинг бошларидан сочдилар.

مُؤْمِنًا خَلَّالًا يَمْحَتُ أَثَالَتِ هِيَ فَمَاقَاوُةٌ هِيَ غَمْلَابِ هِيَ فُقُيِّدُصَلِّ زَافَ وَرَوْتِ رَاعٍ مَّأُو
هَامِحُ بَكَانَ غَلَّأُو

Кейин Савр ғори томон йўл олдилар. Сиддиқ ўша ерда у зот билан бирга бўлишга муваффақ бўлди. У зот у ерда уч кун турдилар. Каптару ўргимчаклар у зотнинг ҳимоясида бўлди.

Савр ғори – Маккадан 4 км узоқликда, Масжидул-Ҳаромнинг жанубида жойлашган, денгиз сатҳидан 748 м баландликдаги, Аҳтал тоғидаги ғор. Ғор оғзининг баланлиги 1,25 м. ғорнинг икки оғзи бўлиб, ғарб томонидагидан Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам, шарқийсидан Абу Бакр Сиддиқ розияллоҳу анҳу кириб жойлашган.

هَلْ ضَرَعَتْ وَهِيَ طَمْرِيخَ يَلَعِ مَّسَوِ هِيَ لَعْلَلِ لَيْلِ صَوُّهُ وَنَيْنِثِ الْإِلَهَ لَيْلِ هُنَّ مَاجَرَ وَ
هَاعَدُو هَلَّالِ لَيْلِ هِيَ فَالَتَبَّافُ عَقَارُسُ

Душанба кечаси икковлари йўлга чиқдилар. У зот соллаллоҳу алайҳи васаллам энг яхши уловда эдилар. Суроқа у зотнинг йўлларини тўсиб чиқди. Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам Аллоҳга ёлвориб, дуо қилдилар.

هَائِي هَحَنَمَ فَنَامَ الْإِلَهَ لَأَسَوِ هِيَ وَقُولِ الْعَبْلُصَلِّ لَضُرَّأَلِ يَفِ هِبُ وَبُعَيْ مَائِ أَوْقِ تَحَاسَفِ

Шунда унинг уловининг оёқлари қаттиқ, метин ерга ботиб қолди. Суроқа у зотдан омонлик сўраган эди, унга омонлик бердилар.

كَرَابَ وَ مَّسَوِ وَ لَصَّ مَّهَلَّالِ مِ لَسَتَ وَةَالِصَّ نَمِّي دَشِ فَرَعَبَ مَيَّرُكُلَّالِ هَرَبَقُ مَّهَلَّالِ رَطَعِ
هِيَ لَعْلَ

Аллоҳим! У зотнинг шарафли қабрларини саловату саломнинг муаттар ҳидлари билан хушбўй қилгин. Аллоҳим! У зотга саловату салом ва баракотингни ёғдиргин!

**ЎН ЕТТИНЧИ АТР
МАДИНА ЙЎЛИДА**

°نُكَيْ مَلَفَا هَن مَن بَلْ وَأَمْ حَلَّ عَايَتْ بَا أُوْدَارَأُو ۖ ؕيَعَاذُ لِي دَبَّ عَمَّ مُأَي لَعَدِي دُقُب رَمَو
هَآوَح دَق كَل دُن مَرِيئِي شَل هُوَابِخ

У зот соллаллоҳу алайҳи васаллам Қудайдда Умму Маъбад Хузоъиянинг олдидан ўтиб қолдилар. Улар ундан гўшт ва сут сотиб олмоқчи бўлишди. Аммо унинг чодирда улар истаган бирор нарса йўқ эди.

Қудайд – Робиғ билан Суҳайб ўртасидаги жой.

Умми Маъбаднинг исми Отика бинти Холид бўлган.

°تَن دَأَفَا هُو بَلَّحْ يَفَا هَن دَأَتْ سَفَا ؕيَعَاذُ لِي نَعْدُ جَلَّالَ هَافَلَّخْ تَيَبَّ لِي يَفَا ؕاشِي لِي رَظَنَفَا
هَآنُ بَصَّأَلْ بَلَّحْ هُوَبْ نَاكُؤَلْ تَلْأَقَو

Шунда Расулulloҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам уй ичидаги ориқлигидан подадан қолган бир қўйга қарадилар-да, уни соғишга изн сўрадилар. У изн бердию: «Агар унда сут бўлганида, уни ўзимиз соғиб олган бўлардик», деб қўйди.

مُؤَقَّلَانِ مَّالُكَ يَقَسَّوَبَلَّحْ وَتَرَدَّفَا ؕيَلَوَ وَهُوَ لَمَّوَمَ هَلَّالَ أَعَدَا وَهُنَّ مَغَرَّضَلَا حَسَمَفَا
هَآوَرَأُو

У зот соллаллоҳу алайҳи васаллам унинг елинини силадилар ва Хожалари ҳамда Валийлари бўлмиш Аллоҳга дуо қилдилар. Шунда унинг елини сутга тўлди ва у зот уни соғдилар. У зот қавмдаги ҳар бир кишига сут ичириб, қондирдилар.

هَوَبَبَهَدَفَا نَبَّ لِي يَارَو دَبَّ عَمَّ وَبَأَءَاجَفَا ؕيَلَجَّ ؕيَا هَافَا ؕيَدَلْ هَرَدَاغَ وَءَا نِإَلْ أَلَمَّوَبَلَّحْ مُثْ
هُآَصُقَّأَي لِي لِي بَلَّعَلْ

Кейин яна соғиб, идишларни тўлдирдилар-да, уни Умму Маъбаднинг ҳузурида бир равшан мўъжиза ўлароқ қолдирдилар. Абу Маъбад келди-да, сутни кўриб, қаттиқ ажабланди.

لُجَّرَانِ بَرَمَّ تَلْأَقَو ؕيَنَبَلَّ لِي رَطَقَبْ صَبَتْ تَيَبَّ لِي أَبَبَلَّحْ أَلْ وَادَمَ كَلْ أَنْ لَلْأَقَو
هَآنْ عَمَّ وَهُنَّ مَثُجْ أَدَكَوَأَدَكَو كَرَابُ

У: «Бу сенга қаердан келди? Ахир уйда лоақал бир томчи сут берадиган соғин қўй йўқ эди-ку?!» деди. Шунда у: «Жисму жони баракали, ундай, бундай бир киши олдимиздан ўтиб қолди...», деди.

هَانَادُوْةَ عَبَّتْ اَوْ هَبَّ نَمَّ اَلْهُرُّ وَ لَ هُنَّ اَبَّ ؕ هِيَ هَلْ لِكَبِّ مَسْقَاً وِ شَيْ رُقُبِ جِ اَصْ اَدَّهَ لَ اَقَوَفَ

Абу Маъбад: «У Қурайш қабиласининг соҳибидир», деди ва агар у зотни кўрганида, у зотга иймон келтириб, эргашишини ва яқин бўлишини айтиб, барча олиҳалар номи билан қасам ичди.

هِيَ كَزَلِ اِلهُ وَاَجْرًا هَبَّ تَقَرُّشًا وَّ لَوْلَا لِعِغْبِ رَبِّ رَشَعِ يَنَ اَثَنِي نَنِّي اِلْمُ وِيَّ نَنِّي دَمْلَمِ دَقْوِ
هَ اَوْ قَتَّ يَلَعِ اَهْ دِجْسَمَ سَسَّ اَوْ اَبَّ قَبَلَزَنَ وُ رَا صَنَّا لْ اَهْ اَقَلَّتْ وُ

У зот робиъулаввал ойининг ўн иккинчисида душанда куни Мадинага кириб келдилар. У зот туфайли ушбу мусаффо Мадинанинг ҳамма тарафи ёришиб кетди. У зотни ансорлар қабул қилиб олишди. У зот Қубога тушиб, унинг масжидини тақво узра бино қилдилар.

Мадина олдин Амолиқлардан Ясриб исмли киши номи билан аталар эди. Пайғамбаримиз соллаллоҳу алайҳи васаллам ҳижрат қилиб борганларидан сўнг, уни «Тайбаҳ» (гўзал, хушбўй, ёқимли) деб атадилар. Чунки Ясриб сўзи «ёмонлик» маъносини билдирар эди. Кейинроқ шаҳар «Мадинатун-Набий», «Мадинатун-набавия», яъни «Пайғамбар шаҳри» деб номланадиган бўлди. Ўрта асрларга келиб, уни «Ал-Мадинаҳ ал-Мунаввараҳ» – «Мадинаи Мунаввара» деб номлаш урф бўлди.

كِرَابٍ وَّ مِّلَسَ وَّ لَصَّ مُمَّهَلَلِ مِ يَلْسَتَ وَّ ةَ اَلَصَّ نَمِّ يَدَشِ فَرَعَبَ مِ يَرْكُلِ اَهْ رَبَقُ مُمَّهَلَلِ رَطْعِ
هِيَ لَع

Аллоҳим! У зотнинг шарафли қабрларини саловату саломнинг муаттар ҳидлари билан хушбўй қилгин. Аллоҳим! У зотга саловату салом ва баракотингни ёғдиргин!

ЎН САККИЗИНЧИ АТР У ЗОТНИНГ ХИЛҚАТЛАРИ

هِيَ نَسْرَتِ اَفْصَوْتِ اذْ اَقْلُحَّ وَاَقْلُحَّ سَانَلِ لَمَّ كَأَمَّ لَسَّ وِ هِيَ لَعُ هَلَلِ اِيَّ لَصَّ نَاكَ وُ
رَا فِ شَأَلِ اَبَّ اَهْ اَمَّ هَلْ خَكَّ اُنِّي نِي غِيَّ اَلْ عَسَا وِ رَمَّ حَبَّ اَبَّ رَشْمُ نَوَّلِ اَصَّ يَبَّ اَهْ اَقْلُ اِغْوَبَّرَمَ
هَ اَبَّ حَاحَ جَّ جَزَلِ اَحْ نُمَّ دَق

У зот соллаллоҳу алайҳи васаллам хилқат ва хулқда энг мукаммал инсон, улуг шахсият, порлоқ ва юксак сифатларга эга зот эдилар. Ўрта бўй, бироз қизиллик аралашган оқ рангли эдилар. Кўзлари кенг, сурма сурилгандек. Киприклари узун. Қошлари ёйдек ва чўзиқ.

نَبِيٌّ دَخَلَ لَيْلَةَ الْهِجْرِ مِنْ بَيْتِ جَدِّهِ عَسَاوُ هـ نَسَحَ مَفْلُحًا عَسَاوُ نَانِ سَأَلَ جَدَّ فَمَ
هَانَ قَوْلًا نَبِيٌّ رَغْلًا نَسَحَ بِأَذْيِدْحِ ضَعَبٍ هَفْنًا يَفِ أَرْي

Тишларининг ораси очиқ. Оғизлари кенг, гўзал. Пешоналари кенг, ҳилол каби эди. Яноқлари теккис. Бурунларида бироз дўнглик кўринар эди. Бурун тоғайлари гўзал, қийғирбурун эдилар.

ثَكَ بِقَعْلٍ مَحَلِّ لَيْلَةَ الْهِجْرِ مِنْ بَيْتِ جَدِّهِ عَسَاوُ نَانِ سَأَلَ جَدَّ فَمَ
هَانَ قَوْلًا نَبِيٌّ رَغْلًا نَسَحَ بِأَذْيِدْحِ ضَعَبٍ هَفْنًا يَفِ أَرْي

Икки елкалари ораси узоқ, кафтлари кенг, бўғимлари гўштли, товонлари камгўшт, соқоллари қалин, бошлари катта, сочлари қулоқларининг юмшоқларига тушган эди. У зот соллаллоҳу алайҳи васалламнинг икки кураклари ўртасида нубувват муҳрлари бор бўлиб, уни нур қоплаб, ўраб турар эди.

هَانَ قَوْلًا نَبِيٌّ رَغْلًا نَسَحَ بِأَذْيِدْحِ ضَعَبٍ هَفْنًا يَفِ أَرْي

У зот соллаллоҳу алайҳи васалламнинг терлари марварид каби эди. Унинг бўйи мушкнинг ҳидидан ҳам хушбўй эди. У зот юрганларида худди баланд тепаликдан тушаётганга ўхшардилар.

هَانَ قَوْلًا نَبِيٌّ رَغْلًا نَسَحَ بِأَذْيِدْحِ ضَعَبٍ هَفْنًا يَفِ أَرْي

У зот соллаллоҳу алайҳи васаллам кўришадиган кишилари билан муборак қўллари ила кўришардилар. Натижада ўша одам ўз қўлида кечгача абҳарий* бўйларни туяр эди. У зот қўлларини ёш болаларнинг бошларига қўяр, у зотнинг айнан ўша болани ушлаганлари болаларнинг орасида танилиб, яққол билиниб турар эди.

Абҳарий – жасмин ва шу каби ўсимликлар ҳиди.

هَانَ قَوْلًا نَبِيٌّ رَغْلًا نَسَحَ بِأَذْيِدْحِ ضَعَبٍ هَفْنًا يَفِ أَرْي

У зот соллаллоҳу алайҳи васалламнинг муборак юзлари бадр* кечасидаги ой каби порлаб турар эди. У зотни мақтаган киши: «У зотдан олдин ҳам, кейин ҳам у зотнинг ўхшашларини кўрмадим ва бошқа бирорта ҳам инсон кўрмайди», дер эди.

Бадр – ўн тўрт кунлик ой, тўлин ой.

كِرَابٌ وَمَلَسَ وَصَّ مُهَلِّلِ مَيْلَسَتِ وَهَلَّ صَنْمِيَّ دَشْفَرَعَبَ مَيْرَكُّ لَأَرْبَقٌ مُهَلِّلِ رَطْعَ
عَلَّ

Аллоҳим! У зотнинг шарафли қабрларини саловату саломнинг муаттар ҳидлари билан хушбўй қилгин. Аллоҳим! У зотга саловату салом ва баракотингни ёғдиргин!

ЎН ТЎҚҚИЗИНЧИ АТР ХУЛҚ-ОДОБЛАРИ

هُبَّوْثُ غُفْرِيَّ وَهَلَّ عَنْهُ فَصَحَّ يَدُ غُضَّوْثِ لَأَوْءَايَ حَلَّ دِي دَشْفَرَعَبَ مَلَسَ وَهَلَّ لَأَرْبَقٌ لِي لَصَّ نَأَكْ وَ
نَيَكْ أَسْمَلْ أَوْءَارِقُ فُلَّ بَحِّيَّ وَهَلَّ رَسْرَ عَرِّيَّ سَبَّ هَلَّ هَلَّ مَدَّخُ يَفْرِي سَيَّ وَهَلَّ أَشْبُ لِحِّيَّ وَ
وَرُقْفُ لَأَرْبَقٌ دَأَرْقِي قَفْرُقْحِيَّ أَلَّ وَهَلَّ زَائِنَجُ عِي شِيَّ وَهَلَّ هَاضِرْمُ دُوعِيَّ وَهَلَّ مَعْمُ لِحِّيَّ وَ
هَاضِرْمُ

У зот соллаллоҳу алайҳи васаллам ўта ҳаёли ва тавозели эдилар. Ковушларини ямар, кийимларини ўзлари тикар, қўйларни соғар ва аҳлларининг хизматида гўзал бир суратда елиб-югурар эдилар. У зот фақирларни ва мискинларни яхши кўрар, улар билан бирга ўтирар, уларнинг касалларини кўргани борар, жанозаларига қатнашар эдилар. Фақирлик тупроққа ўтиргизиб, ташвишга солган бирор кишини паст санмас эдилар.

أَلَّ وَهَلَّ دُبُّ عُلَّيَّ وَدَوَّهَلَّ مَرَّ أَلَّ عَمَّ شَمِّيَّ وَهَلَّ كَيْ أَمَبَّ ادَّحَّ لَبَّ أَقْيَ أَلَّ وَهَلَّ دَعْمُ لَأَرْبَقِيَّ وَ
هَاضِرْمُ لِي ضَرِّيَّ وَهَلَّ لَأَرْبَقُ تَلَّ لَبَّ ضَعِّيَّ وَهَلَّ كُؤُ لَأَرْبَقِيَّ

У зот соллаллоҳу алайҳи васаллам узрни қабул қилар, бирор кишига у ёқтирмайдиган ҳолатда рўпара бўлмас эдилар. Бева аёллар ва қуллар билан бирга юрар, подшоҳлардан ҳайбатланмас, Аллоҳ таоло учунгина ғазабланар ва У Зотнинг розилиги учунгина рози бўлар эдилар.

رَبِّ عَالَمِينَ الْبُكْرَى وَبِئْسَ الْوَجْدُ الْوَقِيُّ وَبِئْسَ الْوَجْدُ الْوَقِيُّ وَبِئْسَ الْوَجْدُ الْوَقِيُّ
هَذَا هِيَ الْوَقِيُّ الْوَقِيُّ الْوَقِيُّ الْوَقِيُّ الْوَقِيُّ الْوَقِيُّ الْوَقِيُّ الْوَقِيُّ الْوَقِيُّ الْوَقِيُّ

У зот асҳобларнинг ортидан юрар ва: «Ортимни руҳоний фаришталар учун бўшатиб қўйинглар», дердилар. У зот туя, от, ҳачир ва у зотга подшоҳлардан бири ҳадя қилган эшшакни миниб юрар эдилар.

هَذَا هِيَ الْوَقِيُّ الْوَقِيُّ الْوَقِيُّ الْوَقِيُّ الْوَقِيُّ الْوَقِيُّ الْوَقِيُّ الْوَقِيُّ الْوَقِيُّ الْوَقِيُّ
هَذَا هِيَ الْوَقِيُّ الْوَقِيُّ الْوَقِيُّ الْوَقِيُّ الْوَقِيُّ الْوَقِيُّ الْوَقِيُّ الْوَقِيُّ الْوَقِيُّ الْوَقِيُّ

У зот очликдан қоринларига тош боғлаб оладилар. Ҳолбуки, у зотга Ер хазиналарининг калитлари берилган эди. Тоғлар у зотдан у зот учун тилло бўлишни илтимос қилишган эди, у зот бош тордилар.

مَالِ سَلَابِ عَيْقَلٍ نَمُؤْدَبِي وَرَكَذُلِ رَثُكِي وَوَعْلِلِ الْوَقِيُّ الْمَلَسَوِ عَيْقَلِ لِي لَصَنْكَو
لَهُ أَمْزُكِي وَفَرَّشِلِ لَهُ أَفْطَاتِي وَبَطْخِلِ رُصْقِي وَوَلِّصِلِ لِي طِي وَ
أَصْرِي وَيَلْعَاتُ هَلَلِ هَبْخِي أَقْحِ الْوَقِيُّ الْوَقِيُّ الْوَقِيُّ الْوَقِيُّ الْوَقِيُّ الْوَقِيُّ الْوَقِيُّ الْوَقِيُّ الْوَقِيُّ الْوَقِيُّ

У зот соллаллоҳу алайҳи васаллам бекорчи гапларни гапирмас, кўп зикр қилар эдилар, учратган кишиларига биринчи бўлиб салом берар эдилар. У зот намозни узун ўқир, жумъа хутбаларини қисқа қилардилар. Ҳурматли кишиларни дўст тутар, фазилатли инсонларни иззат-икром қилардилар. У зот ҳазил қилар, аммо Аллоҳ таоло яхши кўрадиган ва рози бўладиган ҳақ гапнигина гапирар эдилар.

عَالَمِينَ الْبُكْرَى وَبِئْسَ الْوَجْدُ الْوَقِيُّ الْوَقِيُّ الْوَقِيُّ الْوَقِيُّ الْوَقِيُّ الْوَقِيُّ الْوَقِيُّ الْوَقِيُّ الْوَقِيُّ الْوَقِيُّ
هَذَا هِيَ الْوَقِيُّ الْوَقِيُّ الْوَقِيُّ الْوَقِيُّ الْوَقِيُّ الْوَقِيُّ الْوَقِيُّ الْوَقِيُّ الْوَقِيُّ الْوَقِيُّ

Мана шу жойда сўз чопқир улови баён отлиқлари ичра мусобақалашишдан олдимизда тўхтади ва имло сайрчиси изоҳ биёбонида ўз ниҳоя манзилига етиб келди.

كِرَابٍ وَوَلِّصِلِ لِي طِي وَبَطْخِلِ رُصْقِي وَوَلِّصِلِ لِي طِي وَبَطْخِلِ رُصْقِي وَوَلِّصِلِ لِي طِي وَبَطْخِلِ رُصْقِي
هَذَا هِيَ الْوَقِيُّ الْوَقِيُّ الْوَقِيُّ الْوَقِيُّ الْوَقِيُّ الْوَقِيُّ الْوَقِيُّ الْوَقِيُّ الْوَقِيُّ الْوَقِيُّ

Аллоҳим! У зотнинг шарафли қабрларини саловату саломнинг муаттар ҳидлари билан хушбўй қилгин. Аллоҳим! У зотга саловату салом ва баракотингни ёғдиргин!

ДУО

هَافَكَ دُبَّعْ لَأْفُكَا هِيَ لِي تَعْفُرْ إِذْ إِ نَمَ أَيَّ هِي طَعَّ لِبَابِ نِي دَيْ لِي طَسَابِ أَيَّ مُهْلَلِ لَأ

Аллоҳим! Эй икки қўлини ҳадялар билан кенг очувчи Зот! Эй Ўзига банданинг қўллари кўтарилганда уларга кифоя қиладиган Зот!

هَابْ شَأْ أَوْ رِيَّاطُنْ أَهِي فَهَلْ نَوُكَيَّ نِي نَعْيِ دَحْ أَلْ هَاتِ أَفْ صَوَّ هَاتِ أَذِي فَهَزَنْتْ نَمَ أَيَّ

Эй ягона зоту сифатларида назири ва ўхшашидан пок бўлган Зот!

هَآوَسِ يَلْعَلْ وَغَيَّ أَلْ وَهُزِي غَيَّ حُرِّيَّ أَلْ نَمَ أَيَّ هِي لَزَّ أَلْ أَوْ مَدَّقْ أَلْ أَوْ أَقْبَلْ أَبْ دَرَفَتْ نَمَ أَيَّ وَ

Эй боқийлик, қадимлик ва азалийликда ёлғиз бўлган Зот! Эй Ундан бошқадан умид қилинмайдиган, Ундан ўзгасига таянилмайдиган Зот!

هُدَّ شَرَتْ سِ لَسْ نَمَ هَلْ ضَفَبْ دَشْرَأْ وَ هِي مَوِيَّ قَوْلْ هَاتِ رَدُّقْ يَلْ إِ مَ أَنْ أَلْ دَنْتْ سِ لَسْ نَمَ أَيَّ هَادَةٌ سِ أَوْ

Эй барча халқлар Унинг мангу қудратига суянадиган ва тўғри йўл истаган, ҳидоят талаб қилган кишиларни Ўз фазли ила тўғри йўлга бошлайдиган Зот!

هَاجْ دَّ كَشَلْ لَأ تَأْمُلْ طُمْ نَمَ تَحَازَأْ يَتَّ لَأ هِي سِدُّقْ لَأ كَرَأْ وَنَ أَبْ مُهْلَلِ لَأ كُتَّ لَأ سَنَ

Аллоҳим! Сендан шак-шубҳа зулматлари, қоронғулигини кетказган муқаддас нурларинг ила сўраймиз.

هُمَّ هَلْ وَأَوْ هَاتِ رُوْصَبِ أَيَّ بِنَ أَلْ رِخْ أَوْ هَ نَمَ وَ هِي دَمَّ حُمْ لَأ تَأْذَلْ فَ رَشَبْ كَيْ لِي لَسْ وَتَنَ وَ هَانْ غَمَبْ

Муҳаммад соллаллоҳу алайҳи васалламнинг зотлари – ўз сурати ила анбиёларнинг сўнгиси, маъноси ила биринчиси бўлган зотнинг ҳурматини Сенга васила қиламиз.

هِيَ إِدْهَلْ لِي لَوُ وَبِ أَحْ صَبَّ وَ أَجَّ نَلْ أَوْ هَمَّ لَسْ لَأ هِيَ نِي فَسَوَّ هِي رَبُّ لَأ نَمَ لَأ بِ كَأْ وَكْ هَلْ أَبْ وَ هَلْ لَأ نَمَّ أَلْ ضَفَّ نَوُغَتْ بِي هَلْ لِمَ سَ وَفُنْ أَوْلَ دَبْ يَدُّ لَأ هِيَ لَ ضَفَّ أَلْ أَوْ

Яна у зотнинг махлуқотларнинг эминлик юлдузлари, саломатлик ва нажотнинг кемаси бўлган оилаларини ҳамда Аллоҳнинг фазлини истаб жонларини сарф этган, ҳидоят ва афзаллик эгалари бўлган асҳобларини

Эй Хожамиз! Биз Сенинг хузурингдаги ҳадяларингдан умид қилган ҳолда Ўзингдан сўрамоқдамиз. Сендан умид қилган нарсаларимизни рўёбга чиқаргин.

اَدَّهٗ يَفْرِخُ لَآ اَدَّهٗ لَعَجَّ نَمَلٌ رَجَّ اَلْمَطْعَاوُ هِيَ عِرْلَاوَاتُ عِرْلَاوَاتُ صَاوَاتُ وَّرَلَا نَمَامٌ لَلَّ اَلْا
هَ اَنْجَاوُ كَرَابُ مَلَلَا مَوْيَلَا

Аллоҳим! Қўрқувларни эминликка айлантиргин. Раҳбарларни ҳам, халқни ҳам Ўзинг ислоҳ қилгин ва ушбу муборак кунда бу хайр мажлисни қилган, ташкиллаштирган кишига ажрларини улкан қилиб бергин.

مُعَيِّ اَثِيغَ اَنَقَسَاوُ هِيَ حَرَّةٌ نَمَلٌ مَالٍ سَالَا دَالِبَ رِئِاسَاوُ وَاَدَّ لَعَجَّ اَمَّ لَلَّ اَلْا
هَابُرُوَبَسُّ بَسُّ لَلَّ اَوَّبَسُّ اَبَايَسُنَا

Аллоҳим! Ушбу шаҳар ва бошқа Ислом юртларини эмин ва фаровон қилгин ҳамда устимиздан оқими биёбону тепаликларни қамрайдиган ёмғир ёғдиргин.

يَجَّ نَزَّرَبَلَا يَلَا نَمْرَفُ عَجَّ اَنَدِّيَسَاوُ هِيَ دِلُّ وَاَدَّ رَّبَّ خُ مَلَلَا دُرُّ بَلَلَا هَدَّ جَسَا نَلَّ رَفُ عَاوُ
هَامَتُّ نَمُّ وَا هَتُّ بَسُنَا

Ушбу гўзал мавлид чопонларининг тўқувчиси, нисбаси – мансублиги Барзанжийга бориб етадиган, саййидимиз Жаъфарни Ўзинг мағфират қилгин.

هَانَ كُ سَاوُ هَلَّ يَقَمَّ نَبِيُّ رَقُّ مَلَّ اَعَمَّ لَعَجَّ اَوُ هِيَ نَمُّ اَلَاوُ اَعَا جَّرَلَاوَا كَبُّ رُقُبَا زَوْ فُلَا هَلَّ قُ قَحَاوُ

Уни Ўзингга бўлган яқинликни қўлга киритишга ва орзу-умидларига етиштир. Унинг истироҳатгоҳини, масканини муқарраблар билан бирга қилгин.

هَعَمَّ سَا هَلَّ اِلَّ اَصَّ اَنَّمَاوُ اَوَّ اَرَا قَاوُ اَوَّبَاتَا كَاوُ هِيَ عَاوُ هَرَّ صَحَاوُ هَرَّ عَاوُ هَبَّ يَعَاوُ هَلَّ رُ تَسَاوُ
هَاعُ صَاوُ

Унинг айбларини, ожизлигини, нўноқлик ва дудуқликларини Ўзинг ёпгин. Шунингдек, ушбу мавлидни ёзган, ўқиган ва унга қулоқ солган ҳамда тинглаганларнинг ҳам.

هَبَّ حَاوُ هَلَّ اَيَّ لَعَاوُ هِيَ لُ كَلَّ اَلَّ اَقِي قَحَّ لَلَّ اَنَّمَا يَلَّ جَّ تَلَّ لَلَّ لَبَّ اَقَلَّ وَا يَلَّ عَا مَلَّ سَاوُ لَصَاوُ مَلَّ لَلَّ ا
هَالَاوُ هَرَّ صَاوُ نَمُّ

Куллий ҳақиқатлар* ичра тажаллийни илк бор қабул қилган зотга ҳамда у зотнинг оилалари, асҳоблари ва у зотга ёрдам берган, у зотни дўст тутган

кишиларга салоту салом йўллагин.

«Куллий ҳақиқат» деганда башарият назарда тутилган.

لَا فَاخْ مَلَأُ رُؤُوسَ تَلَحَّاتٍ وَهِيَ رَهْوَجٍ طَارِقٌ أَبْيَرْدِلٍ وَفِصْوٍ نَمُنْ أَدَا لَاتَ فَنُشْ أَم
هَالِحٌ دُوقُعِبَ عَفِي نُمُلَا

Зотан, қулоқлар у зотнинг дурдек васфларидан гавҳар болдоқлар билан зийнатланди ҳамда олий йиғинларнинг кўкслари унинг шодалари билан безанди.

ءَايَبُنَّ أَلِمَتْ أَخِي دَمْحُمُ أَنْ أَلْوَمَ وَأَنْ دِيَّيَسِي لَعَمِي لَسْتَلَا مَتَأْوَةَ أَلِصَلَا لَضَفْأُو
نِي عَمَجَلَا وَبِأَخْصَا وَهَلَا لِي لَعَوَ نِي لَسْرُ مَلَا

Саййидимиз ва хўжамиз, анбиё ва пайғамбарларнинг сўнгисига ҳамда у зотнинг оилаларига, асҳобларига – барча-барчаларига энг афзал саловатлар ва энг тугал саломлар бўлсин!

بَرَهَلَلْ دُمَحْلَا وَ نِي لَسْرُ مَلَا لِي لَعُمُ أَلَسَّ وَ نُوْفِصَيَّ أَمْعَزْعَلَا بَرَكْبَرَا نَخْبُسْ
نِي مَلَا عِلَا

Сенинг Роббинг, иззат Робби улар қилаётган васфдан покдир. Ва юборилган Расулларга салом бўлсин! Оламларнинг Робби Аллоҳга ҳамд бўлсин!

Таржима Аллоҳ азза ва жалланинг фазли ва ёрдами билан 31/01/2013м. 19/03/1434 ҳ. да ўз ниҳоясига етди.

Аллоҳдан камчилик ва нуқснларимизни афв этиб, ушбу озижона уринишимиздан мусулмонларни манфаатдор этишини сўраймиз! Амин!